

I. EGYHÁZTÖRTÉNET

22. A második világháború

Az idő

Te megállítanád...?
Mikor?

NEM áll meg

*„Senki sem szeret jobban,
mint az, aki életét adja barátaiért.”
(Jn 15.13)*

Mindannyian szeretnénk békében élni. Érezzük, hogy ez hozzátartozik a boldogságunkhoz. A béke sok mindent jelenthet, de legfőképpen talán azt, hogy „békén hagynak”, vagyis engednek úgy élni, ahogy szeretnék. Nem háborgatnak, tiszteletben tartják az életemet. Rossz dolog olyan családban élni, ahol nincs béke. Nincs kedvünk bejönni az iskolába, ha tudjuk, hogy az osztályban békétlenség van. Az egyház is így imádkozik minden egyes szentmisében: „Adj békét napjainkban!”

Az első világháború lezárása nem hozott magával igazi békét. Az igazságtalan békeszerződések hatalmas feszültségeket keltek. Ezt tetézte a gazdasági válság, ami nemcsak a vesztes, de a győztes országokban is kialakult. Sokan veszítették el otthonukat, megélhetésüket. A dolgozó embereknek súlyos létbizonytalansággal kellett szembenézniük. Ebben a helyzetben sokan egy olyan vezetőre vártak, aki megoldja a problémákat.

Olaszországban 1921-ben jutott hatalomra **Benito Mussolini**, akinek rendszerét fasizmus néven ismerjük. Erős kézzel állami irányítás alá vonta a gazdaságot. Az első években valódi eredményeket tudott felmutatni. Az ipar megerősödésével azonban megkezdődött a fegyverkezés is. Mussolini arról álmodott, hogy helyreállítja az ókori Róma fényét. Miután flottája révén megszerezte a Földközi-tengeren a vezető szerepet, megszállta Albániát. Ezután létrehozta a líbiai olasz gyarmatot, és harcba kezdett Etiópia ellen.

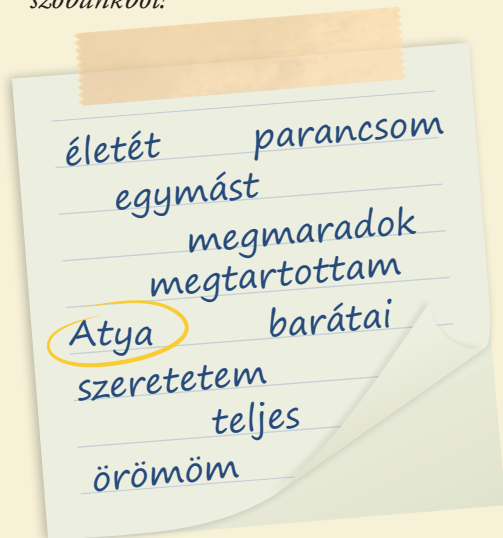
ÍMA

Hiszek a Napban,
ha nem is látom fényét!
Hiszek a Szeretetben,
ha nem is érzem sehol!
Hiszek Istenben,
akkor is, ha hallgat!

(falra kapart ima
egy Gestapo-börtönben)

Pótold a hiányzó szavakat az alábbi szövegből!

Jézus mondja:

„Amint engem szeret az
úgy szeretlek én is titeket. Maradjatok
meg-ben.
Ha teljesítitek parancsaimat, megma-
radtok szeretetemben, amint én is
..... Atyám parancsait,
és szeretetében.
Ezeket azért mondom nektek, hogy az
én legyen bennetek
is, és legyen az örömötök.
Az az én
hogy szeressétek egymást, amint én szeretlek
benneteket. Senki sem szeret jobban,
mint az, aki adja
..... ért... Ezt a parancsot adom
nektek: szeressétek!”
(Jn 15,9–13.17)

NÉZZ UTÁNA!

Tudod, mit jelent a holokauszttól szó?
Olvasd el egy holokauszttúlélő visszaem-
lékezését, aki mások segítségével menekült
meg a deportálástól!

Németország csak nehezen tudott kilábalni az elvesztett háború megrázkódtatásából. A császárság bukása utáni weimari köztársaság tehetetlennek bizonyult. Ekkor lépett fel az osztrák származású **Adolf Hitler**, a nemzetiszocialista párt alapítója (a nemzetiszocialista párt tagjait hívták röviden náciknak). Egy sikertelen puccs és az ezt követő börtönbüntetés után végül 1933-ban lett kancellár Hitler. Hamarosan leszámolt politikai ellenfeleivel. A hatalomra jutása utáni első években az iparosok, a gazdasági élet jelentős része üdvözölte határozott, erőszakos fellépését, mert fejlődést indított meg az országban. Azonban a szövetségesévé vált Mussolinihez hasonlóan ő is a fegyveres terjeszkedésben látta a további növekedés kulcsát. Kiepítette a szárazföldi, légi és vízi haderejét. Németországhoz csatolta Ausztriát, felszámolta Csehszlovákiát, amelynek jelentős részét szintén bekebelezte. A nyugati kormányok sokáig abban bíztak, hogy engedményekkel elkerülhetik az újabb konfliktust. Nem így történt. **Amikor 1939. szeptember 1-jén Németország megtámadta Lengyelországot, kirobbant a második világháború.**

Magyarországot is súlyos válság sújtotta az első világháború után. A zűrzavart egy haditengerészeti múlttal rendelkező, az erőszaktól sem visszariadó vezető, **Horthy Miklós** zárta le. A Habsburg-ház trónfosztása, Boldog IV. Károly lemondása után ő lett a „király nélküli királyság” kormányzója. Uralma alatt hazánk Németország szövetségesé lett. A szövetség révén több elcsatolt terület is újra magyar uralom alá került. Ennek a „jótéteménynek” azonban ára volt: hazánk belesodródott a második világháborúba.

XI. Piusz a diplomáciai tárgyalások embere volt. Mindig kereste az együttműködés lehetőségét. **Mussolinivel sikerült megállapodnia, hogy az 1870-ben felszámolt Egyházi Állam helyett létrejöjjön a világ legkisebb önálló országa, Vatikán Városállam (1929), melynek államfője a mindenkori pápa.** Konkordátumot (államközi szerződést) kötött Németországgal is. Ugyanakkor határozottan elítélte az embertelen eszméket. Körlevelet adott ki a kommunizmus, majd a nemzetiszocializmus ellen. Hitler – birodalmi politikája részeként – a német nemzet felsőbbrendűségét hirdette. Ezen alapult a németek joga a nagyobb élettérhez, amit erőszakkal is elvehettek másoktól. Hitler faji alapú gyűlöletet hirdetett a zsidók ellen. **A pápa egyértelműen kifejezte, hogy az ilyen elméletek összeegyeztethetetlenek a keresztény hittel.**

Amikor a világháború előestéjén meghalt XI. Piusz, a bíborosok az elhunyt pápa „jobbkezét”, a németországi nunciusként is szolgált Eugenio Pacellit választották pápává. **XII. Piusz** nevet vette fel – jelezve ezzel, hogy elődje politikáját fogja folytatni. Mindent elkötetett a háború kirobbanásának megelőzéséért.

Amikor ez megghiúsult, minden erejével azon volt, hogy enyhítse a háború szenvedéseit. **A vatikáni diplomácia és az egyházi szeretetszolgálatok nagy szolgálatot tettek ezekben az években:** felkeresték a hadifogolytáborokat, számontartották az ott fogvatartottakat; segélyezték mindazokat, akik szükségét szenvedtek. A nácik által üldözött, halálra szánt zsidók megmentésére is többen vállalkoztak. A Vatikán Városállam területéhez tartozó vagy a diplomáciai védettséget élvező házakban sokan megmenekültek a pusztulástól. **Magyarországon Angelo Rotta pápai nuncius is részt vett a zsidók mentésében,** más diplomatához hasonlóan. Állandó kapcsolatot tartott a Vatikánnal. Keresztlevelekkel, diplomáciai menlevelekkel segítettek sok emberen.

XII. Piusz személyes példával is élen járt. A leghevesebb harcok idején ő volt az egyetlen vezető, aki Rómában maradt. Jelenléte erőt öntött mindenkibe. Két gesztus mutatja, hogy hogyan látták őt a kortársai: a nép róla nevezte el a Szent Péter térhez kapcsolódó területet, az erről szóló emléktáblán pedig angyali pásztornak nevezték a pápát. Az üldözéseket túlélő római zsidó főrabbi pedig megkeresztelkedett, s XII. Piusz keresztnevét vette fel: így lett Eugenio Zolli.

SALKAHÁZI SÁRA

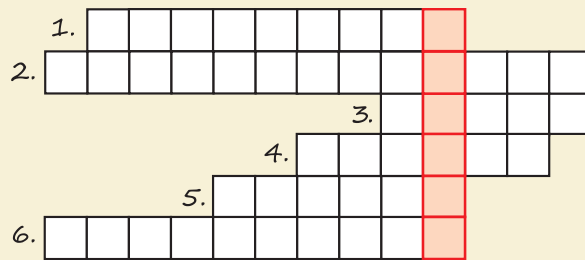
– az üldözötteket segítő

Eddig milyen lemondásaid voltak a böjti időszakokban? Osztálytársaidért, családotért mi mindenről lennél képes lemondani? Tárgykról, képességekről, az életeredről? Nehéz kérdés. Leckénk szentje, Boldog Salkaházi Sára különös fogadalmat tett: társaiért lemondott valami fontos dolgról...

Schalkház Sára 1899-ben született Kassán. Nevét magyarosította: vezetékneve Salkaházi lett. Középiskolai tanulmányai után tanítóképzőt végzett. Kassán kezdett tanítani, de egy politikai esemény folytán elhagyta pályáját; könyvkötészetet tanult, emellett testvére kalapboltjában és a családi Schalkház Szálló irodájában dolgozott. Később az újságírás felé fordult; az újságcikkek mellett novellái is jelentek meg. Cigarettaozott, kávéházakba járt. Aztán egy eljegyzés elutasítása után feltette magának a kérdést: „És ha az Úristen foglalt le magának?” Tíz év múlva belépett a Szociális Testvérek Társaságába. Így írnak küldetésükről: „Nekünk, szociális testvéreknek az a hivatásunk, hogy Lélekkel telített, radikális evangéliumi életet éljünk.” Sára számára nem volt könnyű elhagyni addigi életmódját, de harcolt hivatásáért. Leszokott a cigarettáról is.

*Boldog Salkaházi Sára életét adta,
mert üldözötteket büjtatott.*

Kik voltak ők?

1. Kassa híres szállója a századelőn
2. ilyen szakmát is tanult Sára
3. Sára testvér édesapjának neve
4. 2006-ban ezzé avatták
5. ilyen diplomát szerzett
6. itt is dolgozott hűgával

SALKAHÁZI SÁRA

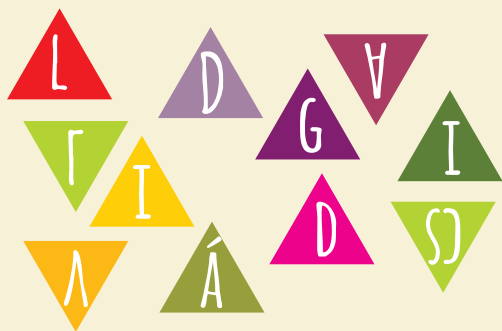
Cipők a Duna-parton,
budapesti holokausztemlékmű

Ilyen kitűzőt kellett viselnie Németországban (később Magyarországon is, csak felirat nélkül) minden zsidó származású lakosnak a második világháború idején.

Nézz utána, a megalázó megkülönböztetésen túl milyen korlátozó-sokkal járt a viselése!

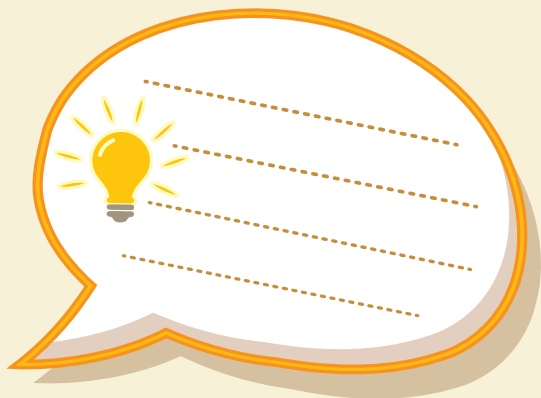

A hatágú csillag az újkorban vált a zsidóság jelképévé. Elnevezését megtudod, ha helyes sorrendbe teszed a betűket!

ERÉNYGYAKORLAT

A héten jobban figyelek azokra a társaimra, akiket csúfolnak, kiközösítenek, esetleg lenéznek, és bátran kiállok mellettük.

Áthelyezték Komáromba, ahol hitoktatott, újságot szerkesztett, kegytárgyboltban és konyhán is dolgozott. Kimerültség miatt viszszerült Kassára. Ott született meg benne a vágy a missziós tevékenységre. Brazíliába szeretett volna menni. Engedélyt is kapott a missziós útra, erre készülve Pestre került. Ekkor azonban már kezdett beszivárogni a német nemzetiszocializmus. 1940-ben tehetett örökfogadalmat. A következő jelmondatot választotta: „Íme, itt vagyok, engem küldj! Alleluja!” 1943-ban különös hivatást érzett a lelkében, fel akarta ajánlani életét a szociális testvérekért: ha valakinek szenvednie kell, az inkább ő legyen. Engedélyt kért az előjárójától, majd gyóntatójától is. Az engedélyt megkapva titokban tette meg – előjárói jelenlétében – az életfelajánlását. A német megszállás alatt sokakat bújttattak, menekítettek. 1944-ben előadták Árpád-házi Szent Margit életéről szóló drámáját – abban az évben avatták szentté Margitot. Különleges, hogy az Árpád-házi királylány élete is felajánlott élet volt a tatárdúlás idején. 1944 decemberében megérezte, hogy hamarosan meg fog halni. December 27-én a nyilasok házkutatást tartottak a Sára testvér által vezetett munkásnőotthonban. Őt is letartóztatták, és még aznap este a jeges Dunába lötték.

Salkaházi Sára élete példa számunkra, mert kiállt olyan értékek mellett, amelyek nem változnak, bárki kerül is hatalomra. Ilyen az igazság és az emberi élet. Társaiért önmagáról lemondva megélt a legnagyobb szeretetet. 2006-ban avatta az Egyház boldoggá.

FOGALMAK

A korábbi háborúk csak a világ egy térségét, néhány országot érintettek. A XX. században azonban megjelent egy olyan háború, ami kiterjedt az összes kontinensre s a világ nagyon sok országát érintette. Ezt hívjuk **világháborúnak**. Mivel olyan sok helyre kiterjedt, a befejezése után gyökeres átalakulások, **forradalmak** következtek. Az első világháborút a **bolsevik** forradalom zárta Oroszországban – ebből született meg a kommunista Szovjetunió.

A válságokra mindig egyre szélsőségesebb, ezért egyre veszedelmesebb politikák akartak válaszolni. Olaszországban a régi Római Birodalom nagyságát újraálmodó **fasizmus** lépett színre; neve a latin **fascis** szóból ered, ami a birodalmi tisztségviselők felségjelvénye volt. Németországban a **nemzetiszocializmus** jutott hatalomra, mely a felsőbbrendű faj, az „árják” részére akarta megszerezni a világot; megvetette, sőt meg akarta semmisíteni az alacsonyabb rendűnek nevezetteket. Mind a bal-, mind a jobboldali szélsőségek borzalmas, embertelen diktatúrát eredményeztek.

I. EGYHÁZTÖRTÉNET

23. A kommunizmus színre lépése

Tényleg megszépíti...?
Ha igen, akkor
ez jó vagy rossz?

Az idő
megszépíti az emlékeket

*„...megismeritek az igazságot, és az igazság szabaddá tesz benneteket.”
(Jn 8,32)*

Amikor igazságtalanság ér minket, nagyon ki tudunk borulni. Ha úgy érezzük, hogy nem hallgatnak meg minket, akkor elkezdünk durván, erőszakosan viselkedni. Az az érzésünk, hogy a felnőttek csak azt szeretnék, hogy „legyen el a gyerek”, maradjon csendben, ne szóljon semmit. Ettől még feszültebbek, idegesebbek leszünk. Néha még ki is fakadunk, és ilyenkor olyan dolgokat mondunk vagy teszünk, amiket utólag megbánunk. Ha indulatból cselekszünk, később, lehiggadva, sokszor belátjuk, hogy „túllóttunk a célon”. Végül mi magunk is ugyanolyan igazságtalanok lettünk, mint amilyen a másik ember volt velünk szemben.

Ahogy láttuk, a **XIX. század új életkörülményeket teremtett**. Megjelent a városi munkásság (proletariátus); a régi társadalmi és politikai keretek meginogtak. **Számos területen igazságtalanság, kizsákmányolás mutatkozott a gazdaságban**. A gazdagok, a hatalmasok azonban nem akartak törődni a gondokkal. Nekik elég volt, hogy növekszik a profitjuk és egyre nagyobb a vagyonuk. Emiatt hamar felléptek olyan személyek, akik kritikával illeték ezt a világrendet, a kapitalizmust.

A legnagyobb hatást Karl Marx munkássága érte el, aki a közgazdaságtanból kiindulva elemezte a társadalmi rendszert és vázolt fel egy másfajta megközelítést. Szerinte a tőkés világrend egyik leg-súlyosabb ártalma az úgynevezett elidegenedés. A dolgozók nem saját vállalkozásaikban, hanem a gazdag tőkésék gyáraiban robotolnak; munkájuk hasznát csak igen kis mértékben élvezhetik.

ÍMA

Uram!

Amikor minden rendben van
és mindenki mosolyog,
akkor nekem is könnyebbek
a mindennapok.

Nehéz időben, amikor egyedül vagyok
az értékrendemmel,
akkor könnyebb lenne csendben
átállni a másik oldalra.

Add, Istenem, hogy mindig elevenen
tudjam tartani hitemet,

és a szorongatások közepette is
a Te szavaidba kapaszkodjam:

„A világban üldözést szenvedtek, de
bízatok, mert legyőztem a világot”
(Jn 16,33 b).

Ámen.

Mit jelent a kapitalizmus?
Nézz utána a történelemkönyvben
vagy az interneten!

Fejtsd meg a rejtvényt, és a kapott szavak helyét keresd meg a szövegben!

Jézus folytatta: „Bizony, bizony, mondom nektek: Én vagyok a juhok számára a Azok, akik előttem jöttek, tolvajok és rablók. Nem is hallgattak rájuk a juhok. Én vagyok a kapu. Aki rajtam keresztül megy be, üdvözül, ki-be jár és-t talál.

A csak azért jön, hogy lopjon, öljön és-son. Én azért jöttem, hogy-ük legyen és bőségben legyen. Én vagyok a pásztor. A jó életét adja juhaiért. A béres azonban, aki nem pásztor, akinek a juhok sajátjai, otthagyja a juhokat és, amikor látja, hogy jön a farkas. A aztán elragadja és szétkergeti őket. A béres azért fut el, mert béres, és nem törődik a juhokkal. Én vagyok a jó pásztor, ismerem enyéimet, és enyéim is ismernek engem, mint ahogy az ismer engem és én ismerem az Atyát. Életemet adom a juhokért. (Jn 10,7–15)

rossz ellentéte: --
Ő a Teremtő Isten: ----
fosztogató más szóval: -----
juhász más szóval: -----
lét, létezés: ----
ordas: ----
rombol, tönkretesz: -----
bejárat: ----
rét, mező: -----
igen ellentéte: ---
elrohan: -----

Ki vannak zárva a nagy folyamatokból, állandó elnyomásban élnek. Sem a termelési eszközök, sem a haszon nem a sajátjuk. De beleszólásuk sincs a politikai folyamatokba. Egy olyan világrendre van szükség, ami eltörli az osztályok különbségét. A termelési eszközöket és az erőforrásokat a közösség tulajdonává kell tenni. **A jobb világot a munkásosztály világforradalma révén lehet elérni.** A kiharcolt, boldogabb állapot a kommunizmus. A kifejezés a latin communis (közös) szóból ered: arra utal, hogy végül nem lesznek osztályok, a társadalom egésze rendelkezik minden fölött. Ez az igazságos rend egyenlően fog gondoskodni mindenkiről. Valóban vonzó volt ez az elgondolás, hisz azt ígérte, hogy megszünteti a munkások kiszolgáltatottságát, és egyenlővé tesz minden embert. Marx azonban inkább az elmélet embere volt. Barátja, **Friedrich Engels** eredményesebbnek mutatkozott a gyakorlati „program” kigondolásában, az elgondolások megvalósításának tervezésében.

A XIX. század második felében több kezdetleges forradalmi megmozdulás is történt. A nagy robbanást azonban az első világháború, a korábbi rendszerek megingása hozta magával. Először a cári Oroszországban bukott meg az uralkodó, ám az átalakulás hamar rémuralomba fordult. **Vlagyimir Iljics Lenin** uralma alatt erőszakkal épült ki a kommunista rendszer, megszületett a **Szovjetunió**. A rendszer a kezdetektől fogva vallás- és egyházellenes volt. Elkezdtek felszámolni az egyházakat. Nagyon sok vértanú fizetett az életével, mert nem tagadta meg a hitét. Lenin utóda, **Joszif Visszarionovics Sztálin** idejében a terror a tetőfokára hágott.

A két világháború között az európai országokban is megjelentek az **új politikai eszmék**, ám csak a második világháború után, a szovjet elnyomás alá került kelet-közép-európai országokban épült ki kommunista diktatúra. Az események alakulása országról országra más volt. Ami közös volt: **az állam teljes hatalma az egyház fölött, illetve a véres egyházüldözés.**

Magyarországon már a második világháború alatt, a Vörös Hadseereg érkezésével megkezdődtek a borzalmak. Az egyik első vértanú **Boldog Apor Vilmos** győri püspök volt – az élete árán védte meg a menedéket kereső nőket az erőszakoskodó katonáktól.

A háború után néhány évig még látszatdemokrácia volt hazánkban; a szovjet megszállók segítségével azonban egyre nyíltabb diktatúrát épített ki a kommunista párt. **Magyarország államformája a népköztársaság lett.** Elsőként megszüntették a civil és egyházi szervezeteket (például a cserkészet), a kötelező hit- és erkölcsoktatást. Az iskolákat, az egyházi szociális intézményeket államosították. Cenzúrát vezettek be a sajtóban. Az ellenálló

papokat és híveket letartóztatták, kitelepítették; voltak, akiket megöltek. **Mindszenty József bíboros, esztergomi érsek** lett a pápához és hitéhez hű katolikus egyház jelképévé. Őt végül 1948-ban letartóztatták, majd koholt vádak alapján halálra ítélték; büntetését később életfogytiglani szabadságvesztésre módosították. Idővel szinte minden püspök börtönbe került; néhány kivételtől eltekintve a szerzetesrendeket is felszámolták.

A könyörtelen elnyomás 1956. október 23-án forradalomhoz és szabadságharchoz vezetett. Leverését követően egy látszólag enyhébb, valójában azonban ugyanolyan diktatórikus hatalom alakult ki, **Kádár János** vezetésével. Papíron létezett vallásszabadság, hitoktatás is – ez azonban csak kirakat volt. Az egyház valódi szabadsága csak az 1989-es rendszerváltozás után állt helyre.

BOLDOG APOR VILMOS

– az önfeláldozó püspök

Mit tudsz tenni, ha nehéz, kilátástalan helyzetben vagy? Mit tudsz tenni a családotért, ha nehézséget, bajt tapasztalsz, vagy az osztályodért, ha bajba kerülne? Mit tudsz tenni a hazáért?

Apor Vilmos Segesváron született, 1892-ben. A család Bécsbe költözött, mert az apa, Apor Gábor államtitkárként ott dolgozott, ám hamarosan meghalt. Az özvegyen maradt édesanya nem tudta folytatni férje gazdálkodását, elszegényedtek. Vilmos a jezsuitáknál végezte el a gimnáziumot, a papi hivatás gondolata már ekkor érlelődött benne. Érettségi után a szemináriumba való felvételét kérte a győri püspöktől, aki Innsbruckba küldte tanulni. Hazatérve első szolgálati helye Gyula volt. Ezt követően tábori lelkészként szolgált, majd a nagyváradi papnevelde előjárója és tanára is volt. Később visszakerült Gyulára plébánosnak. Támogatta a rászorulókat, katolikus újságot alapított, igazi pástora volt a népnek. 23 éven keresztül szolgált plébánosként. 1941-ben XII. Piusz pápa győri püspökké nevezte ki. Elvállalta a püspöki szolgálata kezdetének idején alakult Katolikus Szociális Népmozgalom lelki- és egyházi vezetését. Az országban megkezdődött a német megszállás. Már a harmadik zsidótörvény lépett hatályba. Apor Vilmos segített az embereken, ahogy tudott: igyekezett anyagi támogatást, jogi tanácsadást, elhelyezést biztosítani; keresztelési engedélyeket adott ki. A barakkokban is lelkesegélyt akart adni, de a helyi parancsnokság többször is visszautasította. A deportálás ellen is próbált mindent megmozgatni; a pápai nuncius ezrével írta az oltalomleveleket. A második világháború végéhez közeledve a nyilasok letartóztatták Mindszenty József püspököt, akiért

Beszélgess el a nagyszüleiddel, idősebb rokonaiddal vagy ismerőseiddel arról, hogy milyen volt a kommunista rendszerben élni. Lehetett-e templomba járni? Milyen megtorlások érték a vallásukat gyakorlókat? Hogyan működött a megfigyelés, a lehallgatás? Mi történt azokkal, akik megkereszteltették gyermekeiket? Mitől kellett tartaniuk a hívőknek?

GULAG

a Szovjetuniót behálózó munkatáborrendszer

fogvatartottak: hadifoglyok, a rendszer „ellenégei”, más okokból erहुलcoltak

jellemző: embertelen körülmények és bánásmód, kemény fizikai munka

Placid atya, akit a GULAG szerzetesének is neveznek, tíz évet töltött rabként egy ilyen lágerben. Életfeladataként ismerte fel, hogy fogolytársaiban tartsa a lelket, ezáltal szolgálva Istennek és embertársainak. Hite, derűje és életszemlélete átsegítette a szörnyűségekben, miközben másoknak is segíteni tudott.

Olvass el egy róla szóló cikket az interneten! Mi volt a négy legfőbb életszabálya?

Placid atya egyik fontos életszabályát kapod meg, ha sorba teszed a szavakat!

X-eld be a helyes választ, amely igaz Apor Vilmosra!

1. Itt született:

Erdélyben Felvidéken Délvidéken

2. Hányadik gyerek volt a családban?

1 2 3

3. Az ő iskolájukban tanult:

domonkosok ferencesek jezsuiták

4. Ennek az egyházmegyének v. a püspöke

esztergomi győri egri

5. Halála

lelőtték éhezették

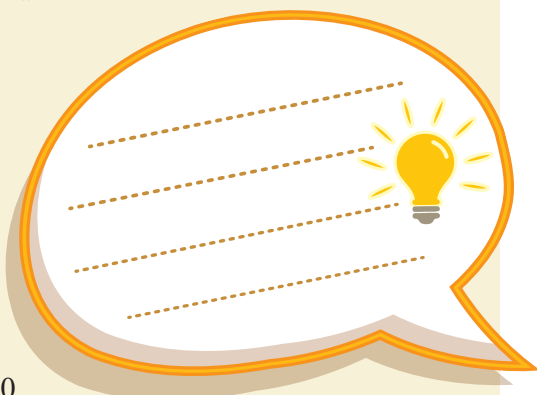
keresztre feszítették

Apor Vilmos
jelmondata

ERÉNYGYAKORLAT

A héten kiállok az igazság mellett, és ha igazságtalanul bánnak velem, én akkor sem „lövök túl a célon”!

Apor Vilmos közbenjárt. Az ő letartóztatását is tervezték, de ekkor érték el és kezdték ostromolni az oroszok Győr városát. Apor Vilmos előkészítette a püspöki palotát a hosszan tartó ostromra: gondoskodott az áram- és az élelmiszer-ellátásról, orvost hívott a sebesültek ellátására. A várpince hamar megtelt menekültekkel. 1945 nagycsütörtöki szentmiséjét itt mutatta be; nagypénteken felolvasta Jézus szenvedéstörténetét. A harcok véget értek a városban, de az oroszok még német katonákat kerestek. A püspök védelmet akart kérni a katonai parancsnokságtól, de nem hallgatták meg. Az orosz katonák nőket akartak elvinni, mondván, hogy krumplit pucoltatnának velük. Vilmos püspök rávette őket, hogy jöjjenek vissza később. Idősebb nők és férfiak jelentkeztek önként a feladatra. A katonák ittasan tértek vissza. Észrevettek egy fiatal lányt, el akarták fogni, de a lány segítségért kiáltott a püspökhöz. A püspök útját állta a katonáknak, azok géppuskatűzzel válaszoltak. Halálos sebet kapott. Húsvét ünnepén halt meg, 1945-ben. Apor Vilmos püspök élete példa arra, hogyan a hit eleven tud maradni az üldözések közepette is. Boldog Apor Vilmos erőt és bátorságot merített belőle.

FOGALMAK

Marx műveiben megjelent egy igazságos társadalom képe, ahol nincsenek egymás ellen harcoló társadalmi osztályok, nincsenek kizsákmányolók és kizsákmányoltak; minden a közösség tulajdona; a vezetők úgy használják fel az erőforrásokat, hogy az a közösség minden tagjának a javát szolgálja. Olyan álmom volt ezt, amelyet a proletárok világforradalmával akartak elérni. Az ezt támogató, efelé törekvő politikai és társadalmi rendszert nevezték **kommunizmus**-nak. Az elnevezés a latin **communis** (magyarul „közös”) szóból ered.

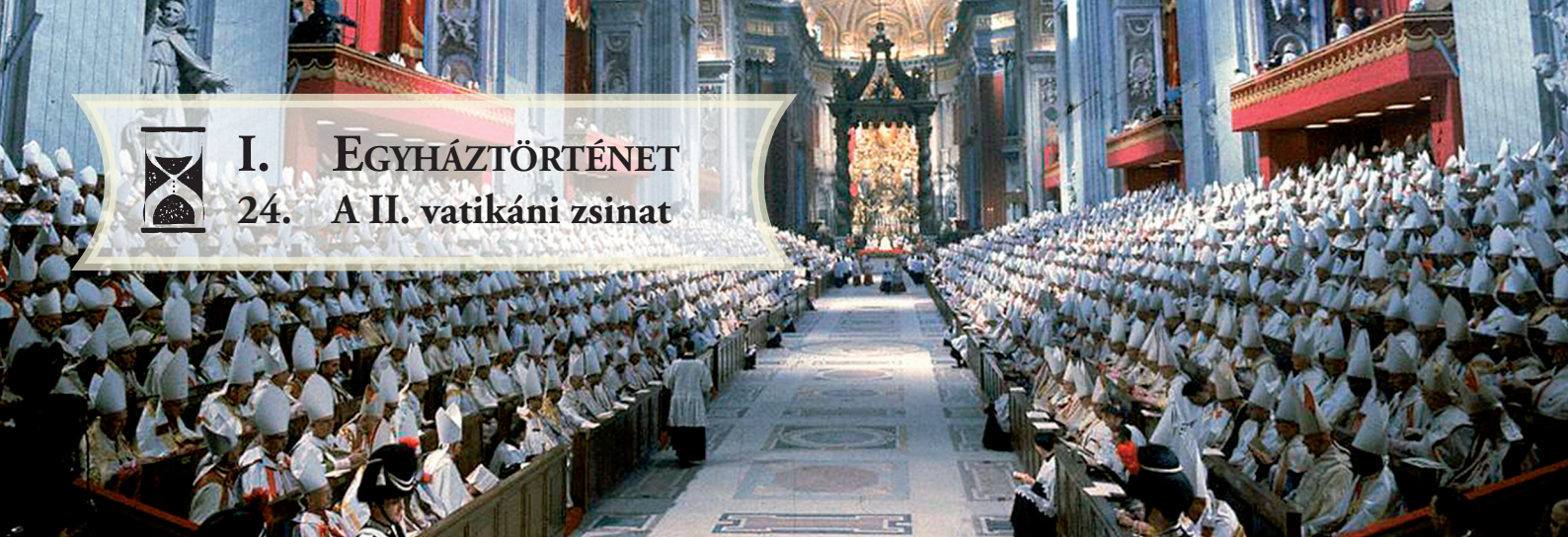
A kommunizmus az elnyomás eszközének tekintette a vallást, az egyházat. Szerintük ugyanis olyan tanokat hirdet, ami elhallgattatja az elégedetlen kizsákmányoltakat; arra bírja őket, hogy eltűrjék az elnyomást. Ezért a kommunista rendszerek mindenhol **üldözték az egyházat**. Koholt vádak alapján hazugságokat tulajdonítottak a főpapoknak, egyházi személyeknek, hívő embereknek. Az ilyen eljárást hívjuk **kirakatper**nek. Bár minden hazugság volt, a „kirakatban” mégis úgy tűnt, hogy a per szabályos és jogszerű.

Az egyházat az **Állami Egyházügyi Hivatal** ellenőrzése alá vonták. A püspökök nem dönthettek, helyettük a melléjük kirendelt kommunista pártkatonák gyakorolták a hatalmat („bajszos püspökök” elnevezéssel illették őket). Zsarolással vagy ígérgetéssel sok papot rávettek arra, hogy működjenek együtt a rendszerrel – őket **békepapok**nak, szervezetüket pedig **békepapságnak** hívjuk.

I. EGYHÁZTÖRTÉNET

24. A II. vatikáni zsinat

Hallottad már az idők szavát?
Mit jelent ez?

*„Vidám ajakkal dicsőítem az Urat,
a sokaság közepette dicsérem.”
(Zsolt 109.30)*

Előfordul, hogy az ember elmerül a gondolataiban, és nem veszi észre, hogy mi történik körülötte. Mobilozunk az utcán, és nekimegyünk egy táblának; zenét hallgatunk, nem nézünk a lábunk elé, s megbotlunk; lekéssük a buszt, mert annyira belefeledkezünk valamibe. Ahhoz, hogy sikeresen tudjuk élni az életünket, figyelmesnek és ébernek kell lennünk. Még a barátságban is így van: ha nem figyelek oda a másikra, előbb-utóbb otthagyt engem. A jó barátok egymás legapróbb rezdüléseit is képesek észrevenni.

A XX. század második felére gyökeres változások történtek a világban. Az egyház azonban lassan mozdult. Mintha annyira elmerült volna a gondolataiban, hogy nem figyelt eléggé a külvilágra. Már Boldog XII. Piusz idején felmerült a kérdés, hogy nem kellene-e összehívni egy egyetemes zsinatot, ahol választ adhatnak az új problémákra. A pápa végül úgy látta, hogy nem időszerű a zsinat. Túl közel volt még a második világháború, az újjáépítésre kellett összpontosítani. Másrészt a vasfüggönyön túli országok katolikussait a kommunizmus kizárta volna a zsinatból. A diktatúra e legvéresebb korszakában a püspökök nem utazhattak Rómába.

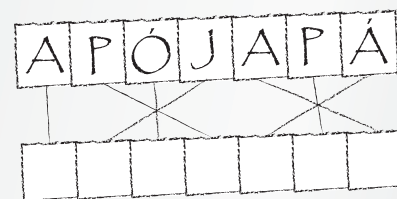
XXIII. Jánost 1958-ban választották pápává. A korábban diplomataként szolgáló Angelo Giuseppe Roncalli jól kiismerte magát az európai közegben, továbbá kivételes tehetsége volt az emberi kapcsolatok építéséhez, akár ellenséges hangulat közepette is.

ÍMA

Örökkévaló Isten!
Te minden embert a saját képmásodra
és hasonlatosságodra teremtettél.
Add, hogy minden ember
megismerjen Téged,
én pedig tudjak napról napra
megújulni hitben, szeretetben.
Add, hogy ne fáradjak bele
Téged keresni, amikor úgy érzem,
messze vagyok Tőled!
Ámen.

Így is hívták Szent XXIII. János pápát:

Fejtsd meg a rejtvényt, és megtudod, mit mond a Biblia a derűs emberről!

A	Á	D	K	L	M	S	V
E	É	G	N	O	Ö	Ü	T
I	Í	J	Ő	P	R	U	Y

.....

.....

.....

J V A > J E U J E L T J J J
L T L T T J M T F O V V A ,
J V T L U E J J L O U < >
L T L T C A T T T T T < A U .

(Péld 15,15)

XXIII. János pápáról rengeteg kedves történet maradt fenn. Keress néhányat az interneten! Mit gondolsz, hogyan segítette a pápa egyénisége a zsinat munkáját?

A zsinat megnyitásakor a bevonulás után XXIII. János maga intonálta a Veni, Creator Spiritus, (Teremtő Lélek, jöjj) ősi himnuszt. A Szentlélek hét ajándéka közül az egyik a bölcsesség. Ez nem egyszerűen emberi bölcsesség, hanem a Szentlélek olyan bölcsességet ajándékoz nekünk, hogy mindent Isten szemével láthassunk.

Ki ismerte föl valaha is akaratodat, ha te nem adtál (neki) bölcsességet és nem küldted el a magasból szent lelkedet?

(Bölcs 9,17)

Kedves, közvetlen, szeretetteljes személyisége, figyelmessége olyanira megragadta kortársait, hogy úgy nevezték: „a jó pápa”. Érzékeny volt, és gondoskodó; igyekezett mindenkinek segítségére lenni. „A világ plébánosa” névvel is illették. Olyan pápa volt, aki mindenkihez közel tudott kerülni.

Kiemelten törekedett a béke ügyének előmozdítására; közvetített a nyugati és a keleti blokk országai között. Olyan személyek is felkeresték a Vatikánt az ő pápasága éveiben, akiknek látogatása korábban elképzelhetetlen lett volna (például Hruscsov szovjet pártfőtítkárlánya, akinek a pápa egy rózsafüzért ajándékozott). A kubai rakétaválság idején kiadott, **Pacem in terris (Békét a földrészen)** kezdetű enciklikája hozzájárult a feszültségek megszüntetéséhez. XXIII. János elérkezettnek látta az időt, hogy meghirdessen egy világszintű egyetemes zsinatot. Elgondolásában az is újszerű volt, hogy nem határozta meg előre, miről kell majd tanácskozniuk a püspököknek. A résztvevők maguk tehetek témajavaslatokat.

1962. október 11-én – Mária, jó tanács Anyja ünnepén – kezdte meg munkáját a II. vatikáni zsinat. Az első ülészak igen feszült volt; felszínre kerültek a belső problémák. Ellentét feszült a Vatikán, a katolikus egyház központi szerve és a helyi egyházak felfogása között. Hittani kérdésekben is eltérések jelentkeztek. Megmutatkozott továbbá, hogy a zsinaton részt vevő püspökök nem egy gyors, az előkészített szövegeket egyszerűen csak megszavazó tanácskozást akarnak – sokkal inkább azt, hogy közös eszmecserék, párbeszéd alapján szülessen meg a tanítás. Az első hónapokban a pápának többször be kellett avatkoznia, hogy ne fulladjon kudarcba a zsinat.

Négy ülészak után, 1965. december 8-án az új pápa – az időközben meghalt XXIII. János utóda, VI. Pál – bezárta a zsinatot. Az őszi római összejövetelek közötti szünetekben sem állt le a munka. A püspökök hittudósokkal együtt kisebb csoportokban dolgoztak a tervezeteken; amikor pedig a több mint háromezer zsinati atya összeült, a megszületett eredményeket alaposan megvitaták.

A II. vatikáni zsinat végül tizenhat dokumentumot fogadott el. Tanításának lényegét két fő zsinati dokumentum foglalja össze:

- A **Lumen gentium (A népek világossága)** az egyházzól szól: a Szentírás és az egyházatyák tanítása alapján összegezte, hogy mit gondolunk az egyházzól és küldetéséről.
- A **Dei Verbum (Isten Igéje)** dokumentum az isteni kinyilatkoztatással, vagyis a Szentírással és a Szentagyománnyal foglalkozik. Közvetlen, személyes módon írja le, hogy Isten miként lép kapcsolatba az emberrel, hogyan van jelen a hívők életében.

További kisebb szövegeket, nyilatkozatokat is elfogadtak a zsinati atyák, amelyek a kor aktuális kérdéseit vizsgálták. Szó esett a vallásszabadságról és lelkiismereti szabadságról, a médiáról, a keresztény felekezetek egységtörekvéséről. Kényes témákat is érintettek, mint például a nem keresztény vallásokkal való kapcsolatot. Irányelveket fogadtak el a liturgia, a szentségek, a papi és szerzetesi élet megújításáról. A zsinatot záró dokumentum, a Gaudium et spes (Öröm és remény) az egyházat vizsgálja a mai világban. Feltérképezi, hogy mi az egyház kulturális, társadalmi küldetése.

A zsinatot azonban életre kellett váltani – ez a feladat **VI. Pál** és **II. János Pál** pápákra hárult. Elkészült az új misekönyv (és annak népnyelvi fordításai), a Szentírás javított latin szövege, az Egyházi Törvénykönyv; a szentségek, szertartások reformált rendje. A papképzésben és a hitoktatásban is új irányelvek érvényesültek. Mondhatni egy új „katolikus galaxis” jött létre, amely a hagyománnyal folytonosságban adott új arculatot az egyháznak.

SZENT XXIII. JÁNOS PÁPA

– aki felismerte az idők jelét

Átéltél már olyat, hogy valakiből nem néztél volna ki valamit, amit megtett? (Például egy csöndes osztálytársad egyszer kiabált, vagy egy visszahúzódó társatok előadott valamit.) Te már tettél valami váratlant valaki javára? Leckénk szentje, XXIII. János pápa a váratlan ügyek szentje. Nem nézték ki belőle, hogy valami nagy dolgot fog tenni...

1881. november 25-én született Olaszország Bergamo tartományában. Születése napján megkeresztelték, az Angelo Giuseppe Roncalli nevet kapta. Már kisgyermekként megszületett benne a papi hivatás vágya. 1904-ben szentelték pappá. A bergamói püspök maga mellé vette titkárnak, emellett a kispapokat tanította több tantárgyból. Az első világháború kitörése után tábori lelkészként szolgált, a hadikórházakban szentségekkel látta el a sebesült katonákat. A háború után a kispapok spirituálisá lett, a lelki alakulás felelőse volt. A missziók ügyével is sokat foglalkozott. Ez visszaköszönt pápasága idején is. Negyvennégy éves, amikor püspökké szentelték, és hetvenhét, amikor pápává választották. A XXIII. János nevet vette fel. Pápaként is úgy szolgált az embereket, mint amikor plébános volt – a világ plébánosának nevezték. Voltak, akik úgy gondolták, hogy rövid, nyugalmas pápaság lesz, átmeneti időszak a kommunizmus idején. Azonban megdöbbenve tapasztalták, hogy vidám, fiatalos lelkületével a pápa belevetette magát

NÉZZ UTÁNA!

Az uj.katolikus.hu honlap könyvtár-szekciójában nézd meg, hogy milyen zsinati dokumentumok vannak!

SZENT

Egy kép rólam:

Védőszentje
vagyok:

Ünnepem:

Lakhelyem:

Szimbólumom:

Néhány érdekesség:

A II. vatikáni zsinat záró ülése a Life magazin címlapján 1965 decemberében

XXIII. Jánost 1962-ben a Time magazin az év emberének választotta

ÉRÉNYGYAKORLAT

Figyelek a szeretteim rezdüléseire, amely által megújítom a kapcsolataimat.

VI. Pál pápa

a lelkipásztorkodásba. Körleveleket adott ki, amelyben felhívta a figyelmet a szegények, munkások szükségére; intette a munkálátókat, hogy ne zsákmányolják ki munkásaikat. Sőt zsinatot hívott össze: 1962 októberében kezdődött a II. vatikáni zsinat. Fontosnak tartotta, hogy az egyház tanítását érthetőbbé és közelebb tegye a modern világ számára. Ekkor reformálták meg a szentmisét arra a formára, amit ti is ismertek. De a zsinat az egyház és a világ közötti, illetve a más felekezetekkel való párbeszéddel is foglalkozott; papokhoz és a hívekhez egyaránt szól, hogy meg tudja élni küldetését a világ felé. Betegsége miatt a pápa csak a zsinat elején tudott részt venni. 1963. június 3-án halt meg. Ferenc pápa avatta szentté 2014-ben, II. János Pál pápával együtt.

XXIII. János pápa élete példa számunkra. Vidám lelkületét a nehézségek idején is megőrizte. Közeledni akart azokhoz, akik eltávolodtak az Istentől, az egyháztól. Segíteni akart, hogy ők is meghallják az örömhírt. Bátran belevágott az egyház formálásába.

FOGALMAK

Az **egyetemes zsinatok**ról már korábban is tanultunk. A XX. századra azonban sok minden megváltozott: ekkor már több ezer püspöke volt az egyháznak, a világ legtávolibb részein. Összejövetelük ezért rendkívüli és hatalmas érdeklődést keltett. Megjelent a média is; újságírók, mikrofonok és kamerák jelentek meg a zsinati találkozókra. Az újságok, híradók nap mint nap beszámoltak a zsinati munka folyamatáról. Olyan volt, mintha az egész világból egy kicsit ott lenne Rómában, és bekapcsolódna a történésekbe. Így nemcsak a zsinat végeredményét ismerték meg az emberek, hanem részesei lettek az eseménynek.

Ez is része volt a XXIII. János féle **aggiornamentó**nak, azaz „napra készre tételnek”. Ez a kifejezés valami olyasmit jelent, mint az angol **up to date**. Az volt a cél, hogy az egyház megfigyelje, értelmezze a kortárs világot, és megszólítsa az embereket. Ezt szolgálta megannyi újító kezdeményezés, a **reform**.

XXIII. János humora

Egy kórházlátogatás alkalmával megkérdezte egy kislánytól, mi szeretne lenni, ha felnő. A gyermek azt felelte: vagy rendőr, vagy pápa. „A helyedben a rendőrséget választanám – mondta a Szentatyám. – Pápa akárkiből lehet, nézz csak rám!”

I. EGYHÁZTÖRTÉNET 25. Korunk egyháza

Mi az, amit elrág,
s mi az, amit nem?

az idő
vasfoga

„Íme, itt vagyok, engem küldj!”
(Iz 6.8)

A televíziós statisztikák azt mutatják, hogy az idősebb emberek is szívesebben néznek olyan sorozatokat, filmeket, amikben fiatalok szerepelnek. Mi lehet ennek az oka? A fiatalság kapcsán bizonyosan ilyenekre gondolunk: egészség, erő, lendület, szépség... mind-mind vonzó dolog. De mi jut az eszünkbe, amikor az egyházra gondolunk: a fiatalság vagy az öregek? Fiatalos-e az egyház, látunk-e erre példát? Vonzó tud-e lenni egy olyan csapat, amely többnyire idősekből áll? Így hát, amikor reformról beszélünk, mindig az egyház megfiatalodásáról is szó van. Nem véletlen, hogy II. János Pál azt mondta: „A fiatalok jelentik az egyház jövőjét”. Ferenc pápa arra biztat mindenkit, hogy merjen tanulni a fiataloktól. A fiatalokat pedig így bátorítja: „Merjete nagy dolgokat álmodni!”

A II. vatikáni zsinat után sok kihívással kellett szembenéznie az egyháznak. Nem volt egyszerű a „fiatalítási program”. **Szent VI. Pál pápa** nagy bölcsességgel és szelíd kézzel kormányozta a katolikusokat. Komoly viharokat kellett kiállnia: az egyházon belül viták alakultak ki a reformok megvalósítása kapcsán, a világtörténelemben pedig hatalmas konfliktusok bontakoztak ki. A gyarmatállamokból szabad országok lettek; a pápa nem figyelhetett kizárólag Európára. Ő volt az első Péter utódai közül, aki Amerika, Afrika és Ausztrália földjére lépett. Az apostolok óta ő kereste fel először a Szentföldet, ellátogatott Ázsia legtávolabbi régióiba is.

ÍMA

Az Úr egykor ott állt a parton.
Kereste, ki az, ki kész követni ŐT,
Hogy betöltse szívét isteni szavai
igazságával.
Ó Uram, Te előbb néztél rám,
Ajkad már ma kimondta a nevem.
Bárkámot otthagynom hát a parton.
Veled együtt ma új vizekre indulok.

(Szent II. János Pál pápa)

Ki ő? Melyik pápához melyik címer és jelmondat tartozik?

A. II. JÁNOS PÁL PÁPA

B. FERENC PÁPA

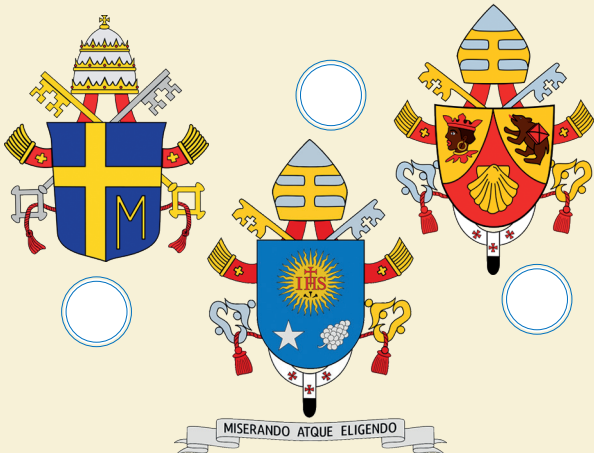
C. XVI. BENEDEK PÁPA

„Megkönyörült, és kiválasztotta”

„Egészen a tiéd!”

„Az igazság munkatársai”

MISERANDO ATQUE ELIGENDO

Közelről látta a gondokat, harcokat. Emiatt mindenkit a párbeszédre buzdított. Ebben élen járt. Minden politikai világnézettel, vallással és társadalmi csoporttal kapcsolatba lépett. **Ő vezette be a világ békéjéért ajánlott imanapot (január 1.).** Pápaságának idején fontos kiengesztelődés történt a katolikusok és az ortodoxok, illetve a protestáns közösségek között. Merényletet követtek el VI. Pál ellen: Manilában, a Fülöp-szigetek fővárosában egy papnak öltözött férfi késsel támadt rá, és megsebesítette. A pápa azonban nem szakította félbe a programját, sebesülten is továbbutazott. Tudta, hogy az egész világnak szüksége van a szolgálatára.

A konklávét **I. János Pál pápát** választotta meg VI. Pál utódjává. Albino Luciani velencei bíboros volt az első, aki kettős pápanevet vett fel. Így szeretett volna tisztelegni a II. vatikáni zsinatot összehívó Szent XXIII. János és a zsinat utáni nehéz időkben helytálló Szent VI. Pál előtt. Bő egy hónapig volt pápa. A nagy felelősség megviselte, szívrohamban halt meg. Így lett 1978 „a három pápa éve”.

Az esztendő második konklávéján a lengyelországi Krakkó érseket, **Karol Wojtyła** bíborost választották pápává. Ő – elődje példáját követve – szintén a **János Pál** nevet vette fel. A vasfüggönyön túlról, egy kommunista elnyomás alatt álló országból származott. **Minden erejével azon volt, hogy elősegítse a diktatúra bukását.** 1981. május 13-án merényletet követtek el ellene: a Szent Péter téren rálőtt egy merénylő, aki egy török terrorista csoport tagja volt – a felbujtókat azonban a kommunista titkosszolgálatok soraiban kellett keresni.

Pápaságának másik nagy feladata az volt, hogy átvezesse az egyházat és a világot a harmadik évezredbe. II. János Pál pápa tudatosan készült erre: éveken át lelki megújulásra hívta a katolikusokat; a 2000-es szentévet mint nagy jubileumot hirdette meg. Ennek során nemcsak az Isten kegyelmét, a bűnbocsánatot hirdette meg, hanem ő maga is bocsánatot kért mindazokért a bűnökért, amelyeket „az egyház gyermekei”, vagyis a katolikusok követtek el az évszázadok során. Folytatta VI. Pál művét: utazott, és párbeszédet folytatott.

II. János Pál nevéhez újszerű, nagy jelentőségű kezdeményezések is kötődnek. Ifjúsági világtalálkozók sorát indította el; tudta ugyanis, hogy a fiatalok jelentik az egyház jövőjét. Ő volt az első „internetes pápa”: minden technikai eszközt és újítást felhasznált az evangélium hatékony terjesztésére. A történelemben második leghosszabb ideig, közel 27 éven keresztül ült Péter székében. Betegségével, Istennek ajánlott szenvedésével példát adott mindannyiunk számára.

Legközelibb munkatársai egyikét, a kiváló teológust, Joseph Ratzingert választották meg utódává, aki a **XVI. Benedek** nevet vette fel. Névválasztása programot is jelentett: Szent Benedeket, az európai szerzetesség és kultúra atyját akarta követni; továbbá modellje

volt XV. Benedek, aki az első világháborúban a béke követe volt a nemzetek között. **Különösen fontosnak tartotta az egyház hitének megőrzését és az Isten iránti hűség megerősítését.** Pápasága idején szomorú események, csapások is érték az egyházat.

Nagy körültekintéssel és alaposággal igyekezett eleget tenni feladatának. **Amikor azonban úgy érezte, hogy testi és lelki ereje megfogyatkozott, úgy döntött, hogy lemond.** Évszázadok óta nem volt példa erre. XVI. Benedek azonban kijelentette: a változások egy erős, energikus pápát követelnek.

A szolgálat betöltésére Buenos Aires érsekét, **Jorge Mario Bergoglio** bíborost választotta meg a konklávé. Ő lett az első (latin-)amerikai pápa, egyszermind az első jezsuita Péter székében. A **Ferenc** nevet vette fel. Döntését azzal indokolta, hogy szemében Assisi Szent Ferenc a szegénység s a béke embere volt, ő pedig már Argentínában is sokat foglalkozott a szegényekkel. Rendszeresen megfordult a nyomornegyedekben; mindig felemelte a szavát az igazságtalanság és a kizsákmányolás ellen, hangsúlyozva, hogy társadalmi igazságosság, tisztességes anyagi viszonyok nélkül soha nem lesz béke a földön.

Ferenc pápa kiemelten foglalkozik a családokkal, a fiatalokkal, a teremtett világ védelmével. Evangéliumi hitelessége miatt a nem katolikusokat is meg tudja szólítani. **Elődeihez hasonlóan az egész emberiség tanítója.**

II. JÁNOS PÁL PÁPA – a fiatalok pápája

Mitől lehet fiatalos egy iskola? Csak a külső megjelenés vagy belső változások is kellenek hozzá? Szerinted fiatalos az egyház? Leckénk szentje, II. János Pál pápa egyedülálló módon mutatta meg lelki fiatalságát, és általa az egész világ, hívők és nem hívők egyaránt találkozhatott az egyház fiatal arcával.

Karol Josef Wojtyła 1920-ban született Lengyelországban, Wadowice városában. Szülővárosában végezte az általános iskolai tanulmányait és a gimnáziumot, az egyetemet Krakóban kezdte el. A német megszállás alatt kényszermunkásként kőbányában dolgozott, majd egy vegyi üzemben. Titokban jelentkezett kispapnak. 1946-ban szentelték pappá. A második világháború után többfelé járt a világban, és a kétkezi munkát végző emberek között lelkipásztorkodott. 1958-ban szentelték püspökké. VI. Pál pápa halála után, 1978-ban összegyűlt a pápaválasztó konklávé: akit megválasztottak, az I. János Pál nevet vette fel. Csak 33 napig volt a pápai székben, váratlanul meghalt. Utána Karol Wojtylát választották pápává, aki – elődei tiszteletére és munkásságuk folytatására – a II. János Pál nevet vette fel. Megválasztásakor hangzott el a

*Tedd helyes sorrendbe a bibliai történetet!
(Mt 9,9–13) A puzzle-darabok formája nem számít!*

Nézz utána, mi volt Szent II. János Pál pápa eredeti mondata! Rakd a szavakat helyes sorrendbe!

.....
.....

MA HOLNAP NEM KEZDŐDIK A JÖVŐ

SZENT

Egy kép rólam:

Védőszentje
vagyok:

Ünnepem:

Lakhelyem:

Szimbólumom:

Néhány érdekesség:

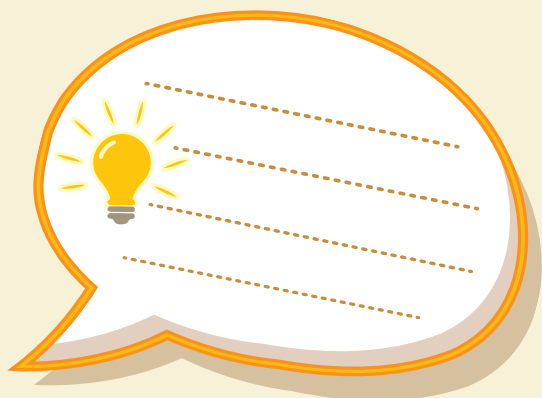

NÉZZ UTÁNA!

*Mióta és miért fehér
a pápák ruhája?*

ÉRÉNYGYAKORLAT

A párbeszédre törekszem szüleimmel és azokkal az osztálytársaimmal, akikkel mások szóba sem állnak.

híressé vált bibliai idézetét: „Ne féljetek!”. Jelmondatával – „Totus tuus” („Egészen a tiéd”) – a Szűz Mária iránti szeretetét fejezte ki. Nem sokkal a megválasztása után merényletet követtek el ellene, rálöttek. Megmentették a pápa életét, aki még a kórházban megbocsátott merényletlőjének, s később meglátogatta őt a börtönben.

Sokfelé utazott, „utazó” pápának nevezték el. Száznégy apostoli látogatást tett Olaszországon kívül; Magyarországra is ellátogatott kétszer. A szentté avatások számát tekintve is kiemelkedik pápai szolgálata: több száz boldoggá és szentté avatást végzett, többek között Teréz anya, Árpád-házi Kinga és Hedvig magyar királyné, IV. Károly utolsó magyar király és Apó Vilmos vértanú püspök kanonizációja fűződik II. János Pál pápa nevéhez. Szívügyének tekintette a fiatalok megszólítását: ő tette az ifjúság világnapjává a virágvasárnapot. Ezzel is azt akarta mutatni, hogy az egyház fiatal. Az ifjúsági világtalálkozókon is mindig részt vett. Nagyon szeretett sportolni, sokat túrázott, síelt. 2005. április 2-án halt meg. Igen hamar boldoggá, majd XXIII. János pápával együtt szentté avatták.

II. János Pál pápa élete példa számunkra – lendületével, lelkesedésével tüzet hozott a világra. A párbeszédre törekedett mindenki felé, különösen a fiatalok felé. Megmutatta az egyház fiatalos arcát.

FOGALMAK

A megújult egyházban a pápák szerepe is megváltozott: a **világegyház** vezetőiként nem ülhetnek folyton Rómában. A média persze segít abban, hogy a pápa üzenete mindenhová eljusson, de a hívőknek szükségük van arra, hogy fizikailag is közel lehessenek Péter utódához – ezért idővel kialakult az **apostoli utak** rendszere. Korábban a pápák csak Rómában vagy Itáliában tettek látogatásokat; manapság elmennek a világ legtávolabbi részeibe. Mindenkiel találkoznak: nemcsak a papokkal és a hívőkkel, de az adott ország más vallásainak követőivel, akár nem hívőkkel is – így hirdetik az evangéliumot, és folytatnak párbeszédet a világgal. Ez előmozdítja az **inkulturációt** is. A szó azt jelenti, hogy a katolikus hit belép minden kultúrába. Eközben sok mindent (szokások, ruhák, zene stb.) át is vesz az adott kultúrából.

Közben a hívők is mozgásba lendültek. Egyre gyakoribbak a világtalálkozók, melyeken megerősödik az összetartozás tudata: jó érzés átélni, hogy más kultúrájú, más nyelvű emberekkel együtt vagyunk katolikusok; csodálatos érezni, hogy egyházunk az egész világot magába öleli. A legtöbb embert vonzó eseménnyé az **ifjúsági világtalálkozók** váltak. Rendeznek továbbá nemzetközi eucharisztikus kongresszusokat is (1938-ban volt, és 2020-ban lesz Budapesten).

II. SZENTSÉGEK

1. Szentségek az egyház életében

Mi jut eszedbe erről?

„... most van a kellő idő, most van az üdvösség napja!” (2Kor 6,2)

Neked mik az erőforrásaid? Első helyen persze ott van a levegő, a víz, az étel. De nemcsak a testnek van szüksége energiára, hanem a léleknek is. Ezt honnan meríthetjük? Sokat segít a művészet (a zene, egy jó könyv), az emberi kapcsolatok hálója, a játék, a sport, az ünnep – minden, ahol fel tudunk tölteni, és le tudjuk vezetni az összegyűlt feszültséget. A hívő embernek ezen felül sajátos lelki erőforrásai is vannak: a szentségek.

Az egyház látható formájában pünkösöd napján született meg, amikor a Szentlélek – Jézus szándéka szerint – leszállt az apostolokra, ők pedig elkezdtek bátran hirdetni az evangéliumot, s már az első nap háromezer embert kereszteltek meg. **Az első közösség legfontosabb köteléke a kenyértörés, a szentmise ünneplése volt.** Ez is mutatja, hogy **az egyház a legelső pillanattól fogva „szentek közösségként” él:** olyan emberekből áll, akik ugyanannak az Atyának, az Istennek a gyermekei, hozzá tartoznak – vagyis „szentek”. A szentségek az e közösséget fenntartó kötelékek.

Hol található az a megfogalmazás, hogy az egyház a szentek közössége? Szerinted mit jelent?

A szentségek olyan jelek az egyházban, amelyeket maga Jézus Krisztus alapított. Mindig kettős természetűek: van bennük valami látható (ez a tulajdonképpeni anyagi **jel**), ugyanakkor az igazi hatás láthatatlan módon érvényesül (ez a **kegyelem**).

ÍMA

Ajándékozz elegendő fantáziát ahhoz, hogy a kellő pillanatban és a megfelelő helyen

– szavakkal vagy szavak nélkül – egy kis jóságot közvetíthessék!

Őrizz meg az élet elszalasztásának félelmétől!

Ne azt add nekem, amit kívánok, hanem azt, amire szükségem van!

Taníts meg a kis lépések művészetére!

(Antoine de Saint-Exupery)

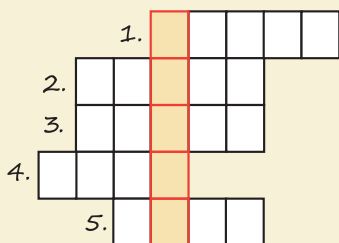

Gondold végig:
Téged mi tölt fel?
Miből tudsz erőt meríteni?

Isten gondoskodik!

Ha megfejted a rejtvényt, megtudod, ki-ről szól az alábbi ószövetségi történet! Ne felejtse el a szövegbe is beírni a hiányzó szavakat!

1. Szomját oltotta
2. Égtáj, ahol felkel a Nap
3. A varjúfélék családjába tartozik
4. Irányába
5. A nap végén

„Azt mondta neki az Úr:

»Menj el innen, vedd utadat kelet

⁴..... és rejtőzz el a Kerit-pataknál, amely a Jordántól keletre folyik. Igyál a patakból, a ³.....-knak pedig megparancsolom, hogy gondoskodjanak rólad.« Tehát elment, és úgy tett, amint az Úr parancsolta. Elment, és a Kerit-pataknál maradt, amely a Jordántól ².....-re folyik. S a hollók vittek neki reggel kenyeret, ⁵..... húst, a patakból meg ¹.....” (1Kir 17,2–6)

A szentségekben tehát a látható és a láthatatlan, az emberi és az isteni, az anyagi és a lelki, szellemi kapcsolódik egybe. A következő leckékben igyekszünk végiggondolni, hogy az egyes szentségek esetében mi a konkrét anyagi jel, és miben áll a kegyelem működése.

A szentségeket hagyományosan három nagy csoportba soroljuk:

1) **A keresztény beavatás szentségei.** Az első három szentség révén válunk az egyház teljes jogú tagjaivá. E három szentség sorrendje az első keresztény korok gyakorlatát követi. Akkoriban leginkább felnőtteket vettek fel az egyházba (bár a hívő párok csecsemőit, gyermekeit is megkeresztelték) – erre mindig egyetlen szertartás keretében került sor, leggyakrabban húsvét éjszakáján: a szentmise prédikációja után először a keresztelés, majd a bérmálás következett. Ezután folytatódott a szentmise, és a megszokott rendben történt az (első) áldozás. Innen ered a ma már kissé szokatlan sorrend.

Manapság milyen sorrendben szoktuk felvenni az első három szentséget?

2) **A gyógyulás szentségei.** Már a legelső keresztények is tapasztalták, hogy a keresztségünk, a megtérésünk után sajnos olykor – nem egyszer – elkövetünk valamilyen bűnt. Nem tudunk hirtelen és végérvényesen tökéletessé lenni. **Hívó életünk során ezért mindig szükségünk van lelki, olykor pedig testi gyógyulásra is.** A bűnös, gyarló, törekeny ember gyógyulását, megerősödését szolgálja a gyónás (a bűnbánat szentsége) és a betegek kenete.

Milyen színű stólat visel a pap gyóntatáskor, illetve a betegek kenete kiszolgáltatásakor? Vajon miért?

3) **A közösség szolgálatának szentségei.** Keresztényként hiszünk abban, hogy **minden Istentől kapott kegyelem az egész közösség javát szolgálja.** Isten nem pusztán azért ajándékoz meg minket, hogy nekünk jó legyen, hanem azért, hogy másoknak is a javára tudjunk lenni. Ez a hivatás két szentségben válik egészen nyilvánvalóvá: a papságban (egyházi rend) és a házasságban. Mindkét esetben szeretetből dönt az ember a hivatása mellett. Arra teszi fel az életét, hogy másokat segítsen közelebb a földi boldogsághoz és az üdvösséghez, Istenhez.

Voltál már templomi esküvőn vagy papszentelésen? Milyen emlékeid vannak róla? Gondolkodtál már azon, hogy milyen hivatás útján szeretnéd beteljesíteni az életed?

A hét szentség végigkíséri az egész emberi életet: a keresztség a születéshez, felnőttek esetében az újjászületéshez kapcsolódik; az élet táplálását és növekedését az Eucharisztia szolgálja; a döntésekhez és a feladatokhoz a bérmálásban kapunk erőt. Amikor életutunkon tévedünk, megsebesülünk, a gyónás siet segítségünkre; felnőttiségünk „irányba állítását” az egyházi rend és/vagy a házasság szolgálja; ha pedig szembesülünk az élet mulandóságával, az öregséggel és betegséggel vagy a halállal, akkor a betegek kenetében találunk vigasztalásra. Mindez azt üzeni számunkra, hogy **Isten életünk egyetlen szakaszában sem hagy minket magunkra** – akármilyen helyzetben legyünk is, tud és akar segíteni nekünk. Ő valóban velünk van mindennap.

Az egyház ezért őrzi nagy szeretettel és tisztelettel a szentségeket. Tudja, hogy ezek hozzák el számára újra meg újra Isten kegyelmét; ezek éltetik, tartják meg a keresztyén közösséget.

LISIEUX-I SZENT TERÉZ – *A kis út szentje*

Szerinted mi a hivatás? Mi lenne számodra a biztos jel azzal kapcsolatban, hogy mi a hivatásod? Mi ad erőt a hivatáshoz? Leckénk szentje, Lisieux-i Szent Teréz – vagy ismertebb nevén Kis Szent Teréz – Pál apostol egyik levelét olvasta a Szentírásból, ami egyértelművé tette számára, hogy mi a hivatása.

Teréz 1873-ban született, a család kilencedik gyermekeként. Még kicsi volt, amikor meghalt az édesanyja. Az apa Lisieux-be költözött a gyermekekkel. Teréz tízéves volt, amikor elkapott egy súlyos betegséget, amely több hónapon keresztül kínozta. Pünkösöd ünnepén megjelent neki Szűz Mária, és meggyógyította. Szerzetesi életre érzett hívást – ebben a vágyában erősítette két nővére, akik kármelita szerzetesek lettek. Teréz gyakran járult szentáldozáshoz. 1888-ban lépett be a kármelita kolostorba, alig tizenöt évesen. Arra érzett hívást, hogy lelkeket mentsen és imádkozzon a papokért. Sok nehézséggel kellett küzdenie, de mindent örömmel fogadott, mert tudta, hogy csak a kereszt által tud lelkeket menteni. A vértanúságért is imádkozott – talán imádsága meghallgatásaként élte át azokat a szenvedéseket, amelyek testileg, lelkileg érték.

A kármelita szerzetesek beöltözkéskor kapnak egy rendi nevet: Teréz új neve „a Gyermek Jézusról és a Szent Arcról nevezett” Teréz lett. Ekkor öltözött be a szerzetesi ruhába. Felfedezte, hogy milyen nagy kincs Isten gyermekének lenni. Ez segítette őt a nehézségek, kísértések idején. Jelentkeztek betegsége tünetei, vért köhögött fel. Átérezte a teljes hitetlenséget és reménytelenséget, ürességet és

Miből van **7** a Bibliában?

▶ A 7. nap készült el a teremtés (Ter 2,3)

▶ _____

▶ _____

▶ _____

▶ _____

▶ _____

▶ _____

▶ _____

Mit jelent a kis út? A hétköznapok alkalmait, saját adottságainkat úgy felhasználni, hogy azok a megszentelődés eszközeivé váljanak. „Ez az út a kicsi gyermek ráhagyatkozása, aki félelem nélkül alszik el Atyjának karjaiban” – írja Szent Teréz.

SZENT

Egy kép rólam:

Védőszentje
vagyok:

Ünnepem:

Lakhelyem:

Szimbólumom:

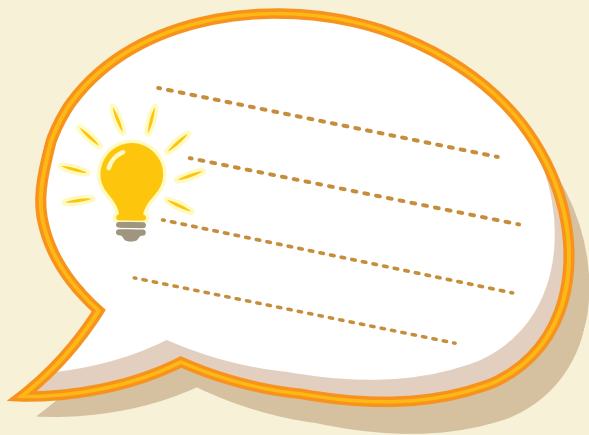
Néhány érdekesség:

.....
.....

ÉRÉNYGYAKORLAT

A héten úgy tekintek magamra, mint Isten gyermekére, és apró figyelmességekkel is örömet szerzek másoknak!

sötétséget érzett a lelkében. Szenvedései közepette ismerte fel különleges hivatását: „Anyámnak, az Egyháznak szívében a szeretet leszek”. Verseket írt, és előljárója parancsára élettörténetét, lelki történéseit is leírta. Drámát írt Jeanne d’Arcról.

Fiatalon, huszonnégy éves korában halt meg, 1897-ben. Bár zárt kolostorban, csak kilenc évig volt szerzetes, II. János Pál pápa egyházdoktorrá avatta. Gyümölcsöző lelkiélete miatt a missziók és a papok védőszentje is lett. Nemcsak nővértársaira volt hatással, hanem például egy halálra ítélt rabra is, akinek a megtéréséért imádkozott. Az elítélt valóban megtért halála előtt.

A Gyermek Jézusról és a Szent Arcról nevezett Teréz rövid, de tartalmas élete példa számunkra: megmutatta, hogyan lehet erőt meríteni az Isten szeretetéből. Ez az egyház erőforrása, és ebben részesítenek bennünket a szentségek.

FOGALMAK

Szentség – „A szentségek a kegyelemnek Krisztus által alapított és az Egyházra bízott érzékelhető és hatékony jelei, melyeken keresztül belénk árad az isteni élet. Hét szentség van: a keresztség, a bérmálás, az Eucharisztia, a bűnbánat szentsége, a betegek kenete, az egyházi rend és a házasság” (Kompendium 224).

Minden szentségnek van egy **látható** jele: egy olyan anyagi valósága, ami hatékonyan közvetíti és megvalósítja a szentségi kegyelmet. A szentségek azért hatékonyak, mert „Krisztus az, aki tevékenykedik bennük” (Kompendium 229). Ahhoz, hogy **érvényesek** legyenek, a szentséget **kiszolgáltatónak** (vagyis aki cselekszik, emberi szinten megvalósítja a szentséget) és a **felvevőnek** (vagyis aki befogadja a szentséget) bizonyos **feltételek**nek kell eleget tennie. Ezenfelül szükséges, hogy a szentség látható jele, azaz **anyaga** is megfelelő legyen. A szentséget az egyház által előírt formában kell kiszolgáltatni. Ezekről a feltételekről és szabályokról az egyes szentségeknél szólunk majd.

Kegyelem – „A kegyelem Isten ingyenes ajándéka, melyet azért ad, hogy a maga szentháromságos életének részesévé és képessé tegyen bennünket arra, hogy az iránta való szeretetből cselekedjünk” (Kompendium 423).

Szentségi kegyelem – „A szentségi kegyelem a Szentlélek kegyelme, amelyet Krisztus ajándékoz. Minden szentségnek sajátos kegyelme van. Ez a kegyelem segíti a hívő embert az életszentségre vezető úton, s így segíti az egyházat is, hogy növekedjék a szeretetben és a tanúságtételben” (Kompendium 231).

II. SZENTSÉGEK 2. A keresztség

Te mit tennél bele?

*„.... Aki hisz és megkeresztelkedik,
üdvözüln...”* (Mk 16.16)

„Királyság!” Talán már te is kiáltottál fel így. Nem élünk királyságban, nem tudjuk, milyen. Királyunk sincs. Ez a kifejezés mégis valami fantasztikusot, rendkívülit jelent. Olyasmit, ami jó nekünk, amiben örömminket leljük. A mesékben, filmekben érdeklődve nézzük a hercegeket és a hercegnőket, talán kicsit irigykedünk is rájuk.

A Szentírás Istent nevezi királynak. A Jézustól tanult imában azt mondjuk: „Jöjjön el a te országod”, illetve az eredeti szöveg szerint: „a te királyságod”. Ez persze nem azt jelenti, hogy Isten a földi uralkodókhoz hasonló trónon ül, és drágakövekkel kirakott korona van a fején. Ő a világ Ura, vagyis minden, ami van, az ő teremtménye. **Az Istenhez tartozás pedig olyan, mintha belép-nénk egy olyan királyságba, ahol az ő ereje és védelme alatt állunk.** A zsidó nép sokszor átélte az Ószövetségben, hogy Isten megmentette, megszabadította őket, gondoskodott róluk, segítséget nyújtott nekik a nehéz helyzetekben.

Jézus Krisztus ezzel a gondolattal kezdte meg működését: „Beteljesedett az idő, és már közel van az Isten országa [királysága]. Tartsatok bűnbánatot, és higgyetek az evangéliumban” (Mk 1,15). Azért jött el hozzánk, hogy átadjon nekünk egy meghívást: a Király szeretné, hogy belépünk az országába. Ráadásul nem alattvalónak, szolgának akar bennünket: az a vágya, hogy a gyermekei legyünk – azaz királynányok és királyfiak.

ÍMA

Mennyei Atyám!
Hálát adok, hogy engem is meghívtál
az örök éltére szökellő vízforráshoz!
Ámen.

Nézz utána, hogy mit jelent a neved, és hogy ki a védőszented! Mit tudsz róla? Miben lehet példa számodra? Mit tanulhatsz tőle?

Jézus keresztségéről készült beszámolóba 5 hiba csúszott! Keresd meg! A Bibliából ellenőrizheted magad! (Mt 3,13–17)

Akkor Jézus Júdeából elment Jánoshoz a Nílus mellé, hogy megkeresztelkedjék. János igyekezett visszatartani: „Nekem van szükségem a te keresztségedre – mondta –, s te jössz hozzám?” Jézus ezt mondta: „Hagyd ezt most! Illő, hogy mindent megtegyünk, ami elő van írva.” Erre engedett neki. Megkeresztelkedése után Jézus nyomban feljött a vízből. Akkor megnyílt az föld, és látta, hogy az Isten Lelke mint egy sas leszállt és föléje ereszkedett. Az égből szózat hallatszott: „Ez az én szófogadó Fiam, akiben kedvem telik.”

1. helyett
2. helyett
3. helyett
4. helyett
5. helyett

Andrea del Verrocchio festményének részlete (1470 körül), melynek befezését (az előtérben térdeplő angyal megfestését) tanítványára, az ifjú Leonardo da Vincire bízta.

A keresztség szentségében tehát **elfogadjuk Isten meghívását és kegyelmét**. Ez azt is jelenti, hogy elfordulunk a rossztól, és tudatosan a jóra kezdünk törekedni az életünkben. Emellett **igent mondunk az egyház hitére is** (amit a Hiszekegyből ismerünk meg). Ezáltal Isten családjának válunk tagjaivá. Olyan kötelék ez, amely örökké tart, senki és semmi nem tudja eltörölni.

A keresztelés ősi jelképek alkalmazásával történik:

– **Névadás**. A régi emberek hittek abban, hogy a név kijelöli az ember életútját is. Minden névnek van valamilyen jelentése. Ezért a keresztnév kiválasztásakor a keresztények mindig igyekeztek gondosan eljárni: vagy a szó jelentése miatt vagy a hozzákapcsolódó védőszent példája okán választották az adott nevet.

– **Exorcizmus**. Az „ördögűzés” szó furcsán hangzik magyarul. Valójában arról van szó, hogy ebben a szentségben eltörlődik az ősbűn, amely mindannyiunkra átöröklődött. Ezenfelül személyes bűneink is eltörlődnek a keresztségben. Egy csecsemőnek persze még nincs személyes bűne, az ő esetében ezért csak az ősbűn eltörléséről beszélünk. De ha később veszi fel valaki a keresztséget, addigi életének minden vétkétől is megtisztul.

– **Megkenés a keresztelendők olajával**. Az olajjal való megkenés kettős jelentéssel bír. Az ókorban a katonák, az atléták testét olívaolajjal kenték be. Úgy hitték, hogy ez megerősíti őket a harcra, a versenyre. Így az ellenség is kevésbé talál fogást rajtuk: lecsúszik a keze rólunk. Az olajjal való megkenéssel azt kérjük, hogy a kísértő ne tudjon becsapni, elgáncsolni minket.

– **Ellene mondás a bűnnek**. Kifejezésre kell juttatnunk, hogy tényleg el akarunk fordulni a rossztól, és tudatosan a jóra szeretnénk törekedni. A bűnnek való ellene mondás háromszor is megerősítjük a keresztségben.

– **A hit megvallása**. Három kérdést tesznek fel a keresztelelkor, hogy megvizsgálják, hiszünk-e a Szentháromságban: az Atyában, a Fiúban és a Szentlélekben. Az is kiderül ekkor, hogy valljuk-e az egyház hitét. Ugyanis ez az a hit, amire megkeresztelnek minket.

– **Vízzel való leöntés**. A víz kettős jelkép: az élet forrását és a megtisztulást szimbolizálja. Régen háromszor alámerítették a jelöltet, ma csupán háromszor leöntik. A vízzel való leöntés a Szentháromságra utal. Közben kimondják a nevet, amelyet a keresztelendő a keresztségben kap.

– **Megkenés a krizmával.** A krizma illatos olívaolaj. Úgy készül, hogy az olajba tömjént, fűszereket kevernek. Régen ezzel kenték fel a királyokat, a főpapokat és a prófétákat. A krizmával való megkenés arra emlékeztet, hogy a keresztségben a Király gyermekei lettünk, és mi is prófétai, papi feladatot kaptunk. Ez azt jelenti, hogy életünkkel kell hirdetnünk Jézust.

– **A fehér ruha átadása.** A hófehér ruha a lélek megtisztult állapotát jelzi. Lehet, hogy ez a ruha jelképesen szólva bepiszkolódik (például bűneink miatt) – ilyenkor mindig meg kell újítanunk a keresztségben kapott megszentelő kegyelmet (a gyónásban).

– **Az égő gyertya átadása.** A Jézust jelképező húsvéti gyertyáról gyújtják meg a keresztlési gyertyát. Ez azt jelképezi, hogy Isten fényt gyújtott a szívünkben. Amikor csecsemőt keresztlenek, a szülőknek adják át a keresztlési gyertyák: az ő feladatuk lesz, hogy vigyázzanak a gyermek hitére, amíg fel nem nő – azaz nekik kell őrizniük a lángot.

A keresztség a legelső a szentségek sorában – „a szentségek kapujának” is hívják, mivel csak megkeresztelt ember veheti fel a további hat szentséget.

XAVÉRI SZENT FERENC – a jó hírt vivő szent

Éreztél már vágyat arra, hogy távoli helyekre menj? Hova utaznál szívesen? Leckénk szentje, Xavéri Ferenc egyre messzebb vágyott szülőföldjétől, hogy hirdesse Isten országát.

Ferenc 1506-ban született Spanyolország Navarra királyságában, nemesi családban. A család több kastély és vár birtokosa volt. Az írás, olvasás, lovaglás, vívás mellett a kis Ferenc vallásos nevelése is nagy hangsúlyt kapott. A felnőtt Ferencet egyházi pályára szánták, remélve, hogy ezáltal a család újra felemelkedik a spanyol–francia háború nehézségei után. A párizsi egyetemre jelentkezett. Az egyetemen diáktársa és kollégiumi szobatársa volt Loyolai Ignác, akit már megismerhettünk egy korábbi leckében. Ignáccal való kapcsolata megváltoztatta gondolkodását. Együtt indultak el heten, hogy szegénységi és szüzességi fogadalmat tegyenek az Istennek és elzarándokoljanak a Szentföldre. Ferenc is jelen volt a Jézus Társasága, vagyis a jezsuita rend megalakulásakor. Rómában megkapták a jóváhagyást, pappá szentelték őket. Betegeket, szegényeket ápoltak; koldulásból tartották fenn magukat. Életében új fordulat következett, amikor a portugál király felkérte őket, hogy segítsenek a hitet terjeszteni az indiai tartományokban. Ignác ajánlására Ferenc is jelentkezett. 1541-ben indult el a portugál flottával India felé. Hosszú

Nézd meg otthon, hogy megvan-e a keresztlési fehér ruhád és a gyertyád! Van más emléked a keresztlőről (például fénykép, videó, emléklap)?

szent _____

Egy kép rólam: Védőszentje vagyok:

Ünnepem: _____

Lakhelyem: _____

Szimbólumom: _____

Néhány érdekesség: _____

Xavéri Szent Ferenc-kvíz

Igaz (I) vagy hamis (H)?

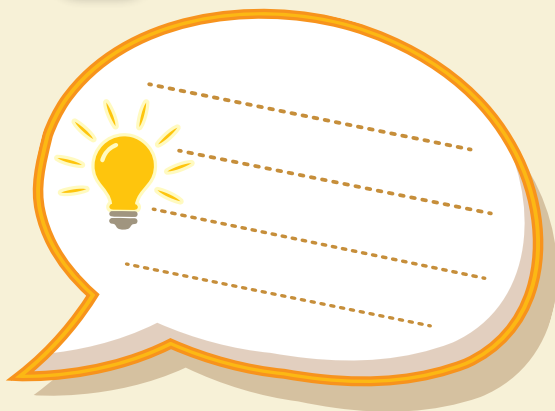
Francia nemesi családból született.

Párizsban ismerkedett meg Loyolai Szent Ignáccal.

Járt Indiában, és Japánban is terjesztette a hitet.

Kínában is volt misszióban.

Ferences szerzetes volt.

KERESZTSÉG

A SZENTSÉG ELNEVEZÉSEI

alámerítés, fűrdő (görögül: *baptizmosz*); az újjászületés, a megvilágosodás szentsége

A SZENTSÉG ELŐKÉPEI

a víz, Noé bárkája, átkelés a Vörös-tengeren, átkelés a Jordán folyón, a fiúgyermekek körülmetélése, az elsőszülött fiú bemutatása a jeruzsálemi templomban

A SZENTSÉG ALAPÍTÁSA

– Jézus megkeresztelkedik Jánosnál a Jordánban
– Jézus elküldi az apostolokat, hogy kereszteljék meg az embereket (Mt 28,19)

A SZENTSÉG ANYAGA

a vízzel való leöntés

A SZENTSÉG SZERTARTÁSA

– vízben való alámerítés, vízzel való leöntés háromszor
– a keresztnev kimondása
– „az Atya, a Fiú és a Szentlélek nevében”

A SZENTSÉG KISZOLGÁLTATÓJA

püspök, pap, diakónus; szükség esetén bárki

A SZENTSÉG FELVEVŐJE

bárki, aki még nem keresztelkedett meg

A SZENTSÉG FELTÉTELEI

a keresztény hit megvallása (csecsemők esetében a szülők, keresztszülők által)

A SZENTSÉG HATÁSA

– megbocsátja az áteredő bűnt és minden személyes bűnt
– a megszentelő kegyelemben részesít
– Isten gyermekévé és az egyház tagjává tesz
– eltörölhetetlen jegyet (karaktert) ad

út volt, míg Afrikát megkerülve eljutottak Indiáig. Ferenc útközben ápolta a betegeket, gyóntatott, prédikált. Goa városában kötöttek ki, ahol a helyi kórházban kezdett szolgálni. Hirdette a katolikus hitet, sokaknak közvetítette az egyház tanítását. Amikor eljutott hozzá egy törzs híre, akik keresztények, de nincs, aki tanítaná őket, pásztorként foglalkozna velük, felgyulladt benne a lelkesedés lángja, és elment a parava törzs földjére. Három éven keresztül volt a lelkipásztoruk. Sokakat megkeresztelt, akik közül néhányan vértanúk lettek. Később még délebbre vágott: Malakkába utazott. Ott is keresztelt és tanított. Egy japán fiatalember, Jadzsiro, aki Ferenc hatására megtért, mesélt neki Japánról, ahol még nem ismerik a kereszténységet. Ferenc elutazott Japánba, ahol az uralkodótól engedélyt kért a hit terjesztésére. Megkapva a jóváhagyást, japán társával egy rövid, egyszerű katekizmust szerkesztettek. Több száz japánt megkeresztelt, samurájok is voltak a megtérők között. Ám Ferencet még messzebb, Kínába hajtotta a vágy, hogy ott is hirdesse az örömhírt. Sikerült útnak indulnia, de nem engedték be Kínába. A Kína közelében található Szancsán-szigeten halt meg betegen, 1552-ben.

Xavéri Szent Ferenc élete példa számunkra, mert messze vitte a hit terjesztésének vágya. Több ezer embert megkeresztelt, és az evangélium tanításával sokakhoz közel hozta az Isten országát.

ÉRÉNYGYAKORLAT

A keresztység „királyság”! Köszönd meg imában keresztzüleidet és a keresztelő atyát. Ha nem vagy megkeresztelve, gondold végig, hogy mit nyerhetsz vagy veszíthetsz ezzel a „királysággal”!

II. SZENTSÉGEK

3. A bérmálás

Van, hogy nyersz?
És mikor veszítettél?

.... a nekünk ajándékozott Szentlélekkel
kiáradt szívünkbe az Isten szeretete.”
(Róm 5,5)

Életünk során rengeteg ajándékot kapunk. Karácsonyra, születésnapra, névnapra sokszor szinte elhalmoznak minket kisebb-nagyobb tárgyakkal: van köztük ruha, játék, csoki – ki tudja, mi minden. Egyes dolgoknak nagyon örülünk, mert régóta vágytunk rá. Máskor pedig csalódtunk vagyunk, mert nem kapjuk meg, amit szeretnénk. A sok-sok ajándék között van, amire szükségünk van (például egy jó táska, divatos cipő), van azonban, hogy olyasmit kapunk, ami teljesen fölösleges. Ilyenkor kedvesen mosolygunk, de amint tudunk, megszabadulunk tőle...

Te milyen ajándékokat kaptál az elmúlt időszakban? Minek örültél? Miben csalódtál? Mit csinálsz, amikor olyasmit kapsz, amire nincs semmi szükséged?

A Szentlelket úgy is hívják, hogy „ajándékos jó barát”. Ez az elnevezés arra utal, hogy általa kapjuk meg Isten minden adományát. Ezeket az ingyenes, szeretetből fakadó ajándékokat kegyelemnek hívjuk. Van közöttük olyan, ami legfőképpen nekünk szól, minket erősít meg; más adományok a közösségünknek, az egyházunknak is javára vannak (ezek a karizmák). Van olyan kegyelem, amit váratlanul, hirtelen kapunk meg. Talán senki nem is tud róla, csak mi. Van azonban, amit ünnepélyesen, az egyház közösségében nyerünk el – ilyenek a szentségek kiszolgáltatásakor kapott kegyelmek (*szentségi kegyelem*). Nincs olyan ember, aki soha, semmit

ÍMA

Szentlélek Úristen!
Vezesd bizonytalan lépéseimet, ma és
életem minden napján! Ámen.

*Vidd, amire
szükséged van...*

egy jó szó

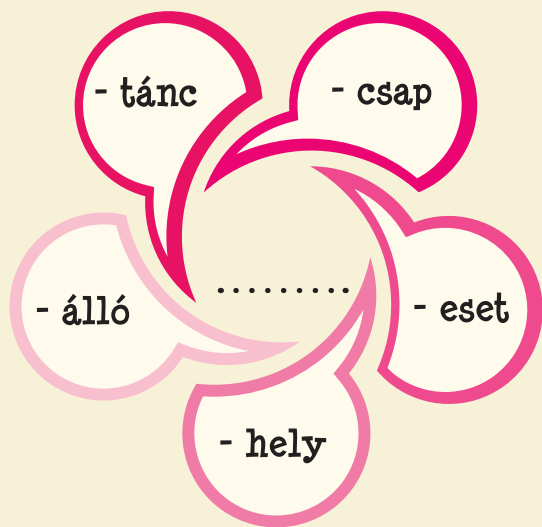
megértés

vigasztalás

remény

öröm

Milyen előszó illik az adott szavak elé?
Hogyan kapcsolódik ez a szó a leckéhez?

Igaz (I) vagy hamis (H)?

- A krizmát a püspök áldja meg nagycsütörtökön.
- Csak a keresztség után vehető fel a bérmálás szentsége.
- Többször fel lehet venni a bérmálás szentségét.
- A püspök vagy az engedéllyel rendelkező pap mellett a hitoktató is kiszolgáltathatja ezt a szentséget.
- A bérmálás szentsége az Egyházzal való kapcsolatunkat szorosabbá teszi.
- A bérmálás eltörli a bűneinket.
- A bérmálásnál szenteltvízzel hinti meg a püspök a bérmálandó homlokát
- A bérmálandó új nevet, ún. bérmanevet választ.

Szerinted melyik a legjobb, a leghasznosabb a hét ajándék közül? Van köztük olyan, amit nem értesz? És van-e olyan, aminek nem sok hasznát látod?

ne kapna Istentől. Hiszen már az életünk is ajándék, és ajándék, kegyelem az a számtalan szép, örömteli, az életünket előrevivő dolog, amivel nap mint nap találkozhatunk.

Kérdés persze, hogy tudunk-e mit kezdeni ezekkel a kegyelmekkel. Előfordulhat, hogy valamit nagyon kérünk Istentől, végül azonban valami egészen mást kapunk tőle. Az is lehet, hogy nagyon örülünk, amikor megkapjuk a kegyelmet, azután ráununk, megfélemedezünk róla. Esetleg egyáltalán nem is használjuk. Ilyenkor végül azt látjuk, hogy alig van hatással a kegyelem az életünkre.

Té mit szoktál kérni Istentől? Szerinted milyen kegyelemre lenne most a leginkább szükséged? Előfordul, hogy olyasmit kérsz Istentől, ami igazából nem is annyira fontos? És hogyan reagálsz, amikor hiába kérsz tőle valamit, nem adja meg?

Van egy olyan szentség, amelyik kifejezetten a Szentlélek ajándékairól szól: a bérmálás. Ilyenkor a már megkeresztelt ember sajátos, kivételes adományokat kap Istentől. Ezek azonban nem változtatnak meg automatikusan semmit, nem oldják meg pillanatok alatt a problémáinkat, sokkal inkább azt jelentik, hogy Isten velünk van, és velünk együtt szeretné teljessé, boldoggá tenni az életünket. **Nem elég megkapni a kegyelmet, igent is kell mondani rá.** Úgy is fogalmazhatnánk, hogy ki kell bontani az ajándék csomagolását, és el kell kezdeni használni a mindennapi életünkben.

A Szentírás alapján a Szentlélek hét kivételes ajándékát ismerjük:

- 1. a bölcsesség:** képesség arra, hogy Isten „logikájával” gondolkodjunk; belső fény;
- 2. az értelem:** a dolgok megértése, a lényeg meglátása;
- 3. a tudomány:** a világ értelmének felfedezése;
- 4. a tanács:** a bizonytalanság, a kételkedés idején segítség ahhoz, hogy helyes döntést tudjunk hozni;
- 5. a lelki erősség:** képesség, hogy kitartsunk a meghozott döntésünkben, végigjárjuk a megkezdett utat;
- 6. a jámborság:** a másik ember iránti szeretet, szelídség, jósgos magatartás;
- 7. az Úr félelme:** nem gyávaság vagy rettegés, hanem felelősségérzet Istennel szemben; annak tudata, hogy döntéseimért, tetteimért felelősséget viselek.

A **bérmálás** nagyon fontos lépés egy hívő ember életében. **Azt fejezi ki, hogy az ember eljutott egyfajta belső, emberi, lelki érettségre.** „A keresztény nagykorúság szentségének” is nevezik a bérmálást, de ezt helyesen kell értenünk: nem felnőtté avatásról van szó, ami egy konkrét életkorhoz kapcsolható, sokkal inkább arról, hogy az ember megerősödik a hitében, éretten gondolkodik róla. Az ajándék ugyanis felelősség jár: ha megkaptam a Lélek adományait, kamatoztatnom kell őket. A legnagyobb dolog, amit tehetek, hogy soha senki előtt nem félek tanúságot tenni Jézusról.

SAVIO SZENT DOMONKOS

– aki Máriát különösen tisztelte

Szerinted hogyan lehet növekedni a hitben? Mi segít, hogy ki tudjunk tartani ebben a növekedésben? Szerinted mit jelent az, hogy valakinek érett a hite?

Savio Domonkos 1842-ben született Piemontban, szegény család gyermekeként. Apja földműves és kovácmester, édesanyja varrónő volt. Ötéves korától kezdve ministrált. A helyi pap – látva, hogy Domonkos mennyire szereti Istent – megengedte neki, hogy hétévesen elsőáldozó lehessen. 1849 húsvétján volt elsőáldozó. Fontos nap volt számára. Erre az alkalomra kis életrajzot készített magának, melynek négy pontja volt: 1. gyakran járul szentgyónáshoz és szentáldozáshoz; 2. a vasárnapokat és az ünnepeket szentmisével szenteli meg; 3. Jézus és Mária lesznek a barátai; 4. „Inkább meghalok, semhogy bűnt kövessék el.” 1854-ben bérmálkozott. Ekkor ismerte meg Don Boscót, és belépett az Oratóriumba. Nagy hatással volt Don Boscóra: mivel Domonkos kitűnt jóságával, eszességével, de bátorságával is, fiatalokat bízott rá. Az életrajzát is Bosco János írta meg. Igazán szeretett tanulni, de legfőképp az élet tudományát, a szentté válást szerette tanulni. „Ha Isten akarata az, hogy szentek legyünk, akkor képes vagyok erre, és kötelességem is megtenni” – ez volt a vezérelve. Már életében történtek csodás dolgok: imádság közben Szűz Mária elmondta Domonkosnak, hogy várandós édesanyja beteg, de azt is megígérte, hogy meggyógyítja őt. Domonkos rögtön útra kelt, és hazaérve anyja nyakába akasztott egy skapulárét. (A skapuláré kis vállruha, szövetdarab, amihez Mária ígérete társul.) Édesanyja meggyógyult, és Domonkos testvére is egészségesen született meg. Ezért a várandós anyák védőszentjének is nevezik. Egyre erősödött benne Mária tisztelete: 1856-ban megalapította a Szeplőtelen Fogantatás Társaságát. Pap szeretett volna lenni, de Jézus – mint jó barátját – hazavárta. 14 évesen megbetegedett, és 15 éves korában, 1857-ben meghalt.

SZENT _____

Egy kép rólam:

Védőszentje
vagyok:

Ünnepem: _____

Lakhelyem:

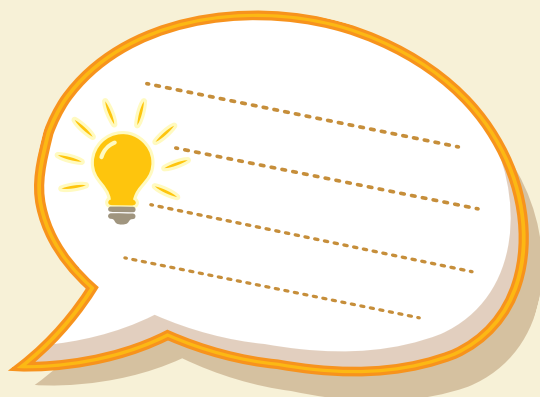
Szimbólumom:

Néhány érdekesség:

Savio Szent Domonkos kvíz

Igaz (I) vagy hamis (H)?

- Spanyolországban született.
- Különösen tisztelte Jézust és Szűz Máriát.
- Don Bosco tanítványa volt.
- Pap szeretett volna lenni.
- Csak halála után történtek csodák vele kapcsolatban.

BÉRMÁLÁS

A SZENTSÉG ELNEVEZÉSEI

A SZENTSÉG ELŐKÉPEI

A SZENTSÉG ALAPÍTÁSA

A SZENTSÉG ANYAGA

A SZENTSÉG SZERTARTÁSA

A SZENTSÉG KISZOLGÁLTATÓJA

A SZENTSÉG FELVEVŐJE

A SZENTSÉG FELTÉTELEI

A SZENTSÉG HATÁSA

Domonkosnak megadta a Szentlélek, hogy felfedezze az életszentség útját, és tudatosan felelősséget vállaljon a hitéért. Bátran ki is állt hite mellett, ha kellett – de az egész élete tanúságtétel volt Jézus és Mária szeretetéről. Piusz pápa Savio Szent Domonkost elnevezte „a lélek kicsi, de hatalmas óriásának”.

Élete példa számunkra, hogy nem lehetetlen, nem ciki szentté válni. A Szentlélek képessé tesz arra, hogy örömmel éljük meg hitünket. Ebből csodák fakadnak.

ÉRÉNYGYAKORLAT

A héten figyelek a Szentlélek ajándékaira az életemben, és figyelek az élet apró örömeire is!

Ismételd meg a kezdőbetűk segítségével összegyűjteni a Szentlélek ajándékait! Ellenőrizd le a 118. oldal segítségével!

bérmálás, konfirmáció (mindkét szó jelentése: megerősítés);
Keleten: krizma (megkenés)

Isten Lelkének kiáradása az Ószövetségben; az illatos olajjal való felkenés

Jézus az utolsó vacsorán ígérte meg a Szentlelket, aki pünkösdkor áradt ki az apostolokra

a homlok megkenése az olajjal

a püspök kitárt kézzel Szentlélek-hívó imát végez, majd kézrátétel közben krizmával megkeni a jelöltet („..., vedd a Szentlélek ajándékának jelét!”)

püspök, külön engedéllyel pap is

mindenki, aki meg van kereszelve
(a megkeresztelt embernek bérmáláshoz is kell járulnia)

a bérmálkozóknak a kegyelem állapotában kell lennie (vagyis előtte gyónást kell végeznie, ha szükség), készen kell állnia a Szentlélek fogadására

– a Szentlélek sajátos ajándékait adja

– elmélyíti a keresztség kegyelmét (istengyermekség, tagság az egyházban)

– erőssé és készséggé tesz a hit melletti tanúságtételre

– eltörölhetetlen jegyet (karaktert) ad

II. SZENTSÉGEK

4. Oltáriszentség

Mit jelent szerinted?
Mikor fontos, hogy
haladékat nyerjünk?

..... *Ez az én testem,
amelyet értetek adok.*" (Lk 22,19)

Családi ünnepek alkalmával vagy baráti összejöveteleken szeretünk enni. Ilyenkor jobb ételeket készítünk, mint egyébként, és az asztalt is szebben terítjük meg. Nagy öröm persze a finom ebéd vagy vacsora, de igazából nem a falánkság áll a középpontban. A boldog, ünnepi étkezéssel valójában az összetartozásunkat, a szeretetünket ünnepeljük meg. A régi emberek szemében ezért a legnagyobb megtiszteltetésnek számított, ha valakit meghívtak a közös asztalhoz. Mintha a vendéget is befogadták volna a családba.

Milyen emlékeid vannak a családi nagy ebédekről, vacsorákról? Van kedvenc ételed? Számodra mi a legnagyobb öröm az ilyen együttlétekből?

A Biblia is sokszor beszél közös étkezésekről. Ábrahámot egyszer három vándor (valójában három angyal) látogatta meg. Együtt vacsoráztak, s közben kiderült egy fantasztikus dolog: egy éven belül megszületik a várva várt fiú, Izsák. Évszázadokkal később a zsidók szintén egy vacsora keretében várták, hogy megszabaduljanak Egyiptomból. A fáraó nem akarta elengedni őket. Ám Isten a tizedik csapással (az elsőszülöttek halálával) megtörte az uralkodó ellenállását. Miközben egész Egyiptom rettegett és gyászolt, a zsidók házaiban csendes lakomát ültek. Egy-egy bárányt fogyasztottak el,

ÍMA

Jézusunk!

Te asztalt terítesz nekünk,
és Önmagaddal táplálsz minket.
Én azonban annyiszor bátortalan
voltam, hogy elinduljak Feléd.
Most elcsendesedem
és figyelek szavadra,
hogy jobban megismerjelek,
és legyen erőm közelebb lépni
embertársaimhoz és Hozzád!
Ámen.

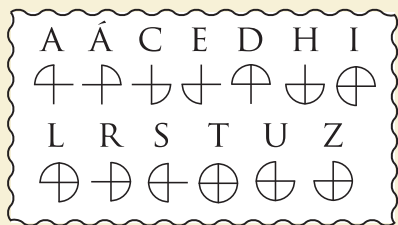

Írd be a számokat a megfelelő helyre!

1. monstrancia 2. tabernákulum
3. örökmécses 4. oltár 5. kehely
6. ostya 7. stóla 8. cibórium

Fejtsd meg a kódokat!

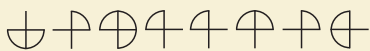

Az Oltáriszentség görög eredetű elnevezése:

.....

A szó jelentése:

.....

és vérével megkenték a házak ajtaját. Ez jelezte, hogy Istenhez tartoznak. Ezért ezeket az otthonokat elkerülte a csapás. **A zsidóság mindmáig megemlékezik arról az éjszakáról, amikor Isten angyala átvonult Egyiptomon. Számukra ez a húsvét ünnepe,** s az ezen az estén elköltött vacsora a széder.

A fenti történetekben az a közös, hogy Isten maga is részesévé vált az emberi étkezésnek. Képletesen azt is mondhatnánk, hogy vendég lett az emberek asztalánál.

A szenvedése és kereszthalála előtti utolsó este Jézus vacsorára készült az apostolokkal. Éppen a zsidó húsvét ünnepe volt. Elkészítették a szokásos fogásokat, megterítették az asztalt. A Mester is leült, ő vezette a közös étkezést. Szent Pál nem volt jelen, hiszen ekkor ő még nem tért meg, de később a keresztények elbeszéléséből és a Jézusra emlékező vacsora, az öskeresztények szentmiséje hagyományából mindenről tudott. Így írta le ezt az utolsó vacsorát: „Urunk Jézus elárulásának éjszakáján fogta a kenyeret, hálát adott, megtörte, és így szólt: »**Vegyétek és egyétek, ez az én testem értetek.** Ezt tegyétek az én emlékezetemre.« Ugyanígy vacsora után fogta a kelyhet, és így szólt: »**Ez a kehely az új szövetség az én véremben. Ezt tegyétek, valahányszor isztok belőle, az én emlékezetemre**«” (1Kor 11,23–25).

Szerinted miért lehetett fontos Jézusnak, hogy élete utolsó óráiban még egy ünnepi vacsorára is sort kerítsen?

Az utolsó vacsora kenyere és bora jellé, szentséggé lett a keresztények számára. Amikor Jézus a saját testének és vérének nevezte a kenyeret és a bort, a legnagyobb ajándékot adta nekünk. Tudta jól, hogy az apostolok szívesen emlékeznek majd az életére és a szavaira. Azzal is számolt, hogy sokszor elmesélik a közös élményeiket. Ő azonban tovább akart menni ennél. Nem csak lélekben vagy emlékezetben szeretett volna az övéi között maradni. **Azt akarta, hogy testileg, valóságosan is része legyen az életüknek.** A legegyszerűbb s legkézenfekvőbb eszközt választotta ehhez: a mindennapi kenyeret és a bort. Így vált érthetővé az a furcsa mondat, amit korábban mondott Jézus: „Aki eszi az én testemet és issza az én véremet, az bennem marad, én meg benne” (Jn 6,56). Az Oltáriszentség nem kannibalizmus vagy valamiféle pogány áldozat. Isten szeretetének jele. **A kenyérben marad közöttünk, hogy megehessük; a borban él a körünkben, hogy megihassuk.** Közöttünk, velünk, bennünk akar élni.

Mit jelent számodra az a különös, talán elvontnak tűnő gondolat, hogy a szentáldozáskor Jézus benned van, te pedig Jézusban?

A katolikus hit számára nagyon fontos ez az igazság. Az évszázadok során keresték a legpontosabb, legtökéletesebb kifejezést, ami leírja, mi történik a szentmisén a kenyérral és a borral. Végül az **átlényegülés** (latinul *transsubstantiatio*) fogalmat alkották meg. Ez azt jelenti, hogy a kenyér és a bor „színei”, vagyis érzékelhető tulajdonságai nem változnak meg. Az ostya s a bor íze, színe, illata ugyanolyan marad – ám a lényeg megváltozik: ez már nem lisztből sült kenyér, s nem szőlőből préselt, érlelt bor, hanem Jézus valóságos teste és vére. Ha pedig ez így van, és mi „megehetjük”, „megihatjuk” őt, az azt jelenti, hogy fantasztikus erőforrást kapunk. **Isten a lehető legközelebb jön hozzánk.** Ereje, ajándékai és áldása betöltik az életünket.

A katolikus egyház hiszi, hogy ez a csodálatos valóság nem csak egy pillanatig tart. **A kenyér nem átmenetileg vagy szimbolikusan Jézus teste, hanem valóságosan átváltozik.** Ezért a szentmisén kívül is a legnagyobb tisztelettel őrizzük a Szentostyát. Az oltárszekrényben, a *tabernákulum*ban helyezük el; helyét örökméccsessel emeljük ki a templomban. Bármikor megyünk be a templomba, tudjuk, hogy a Mester valóságosan ott van. Ránk vár, közel van hozzánk. Ha pedig alkalmas, ünnepélyes szentségmutatóban (*monstrancia*) kihelyezzük. Ő a barátunk, és ilyenkor együtt vagyunk vele. Ha nem mondunk semmit, akkor is közel vagyunk hozzá. A **szentmise** olyan, mint egy nagy közös ünnepi családi asztal megterítése. A **szentségimádás** pedig olyan, mint amikor meglátogatjuk egy barátunkat, s boldogan, csöndben, nagy dolgok nélkül együtt vagyunk.

szent Tarzícúsz

– az Oltáriszentség vértanúja

Hitünk titka, hogy Jézus Krisztus valóságosan jelen van az Oltáriszentségben. A szentmisében a pap Jézus szavait mondja, amelyek az utolsó vacsorán hangzottak el: „Ez az én testem”, és „Ez az én vérem”. Szemünk nem érzékel változást az Ostyán, de hisszük, hogy Jézus jelen van benne. Mi segíthet abban, hogy felismerd Jézust az Oltáriszentségben?

Szent Tarzícúsz életéről nem sokat tudunk. Nem ismerjük a szüleit, sem származását. Ami biztos, hogy Valerianus császár (253-tól 260-ig uralkodott) idejében szenvedett vértanúságot. A keresztényüldözések kora volt. Tarzícúsz története nem sokkal Szent Cecília halála után kezdődött, akiről a harmadik leckében tanultunk. A keresztények katakombákban gyűltek össze közös imádságra, szentmisére; tudták, hogy bármikor elkapathatják őket. Tarzícúsz egyházi szolgálattevő volt, akolitus vagy diakónus. Az

szent

Egy kép rólam:

Védőszentje vagyok:

Ünnepem:

Lakhelyem:

Szimbólumom:

Néhány érdekesség:

Tudod-e? Mit ünneplünk Úrnapján?

Szent Tarczíciusz-kvíz

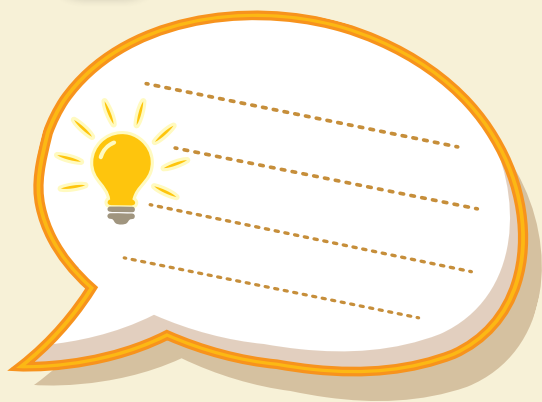
Igaz (I) vagy hamis (H)?

Vértanú volt.

Maga a császár támadott rá.

Néro idején élt.

A ministránsok védőszentje.

EUCCHARISZTIA

A SZENTSÉG ELNEVEZÉSEI

Eucharisztia, szentmise(áldozat), az Úr vacsorája, kenyértörés, szentáldozat, szent liturgia, Oltáriszentség

A SZENTSÉG ELŐKÉPEI

a zsidó húsvéti vacsora (széder), a pusztában kapott manna, Jézus kenyérszaporítása

A SZENTSÉG ALAPÍTÁSA

Jézus az utolsó vacsorán, a kenyér és a bor átadásával alapította meg az Eucharisziát

A SZENTSÉG ANYAGA

a kenyér és a bor

A SZENTSÉG SZERTARTÁSA

a szentmise keretében változik át a kenyér és a bor Krisztus testévé és vérévé; szükség esetén (betegség, utazás, paphiány stb.) szentmisén kívül is szentáldozáshoz járulhat az ember

A SZENTSÉG KISZOLGÁLTATÓJA

püspök és pap misézhet; rajtuk kívül áldoztathat még diakónus, akolitus és mindenki, aki erre egyházi megbízást kapott

A SZENTSÉG FELVEVŐJE

minden megkeresztelt ember (aki már volt elsőáldozó)

A SZENTSÉG FELTÉTELEI

az áldozáshoz járulónak a kegyelem állapotában kell lennie (vagyis szükség esetén gyónnia kell), közösségben kell lennie a katolikus egyházzal; lelki összeszedettség, a szentségi böjt megtartása

A SZENTSÉG HATÁSA

– Jézus valóságosan jelenvalóvá válik az Oltáriszentségben
– megajándékoz minket Isten minden kegyelmével és áldásával
– támogat minket földi életutunkon
– már most az örök élet örömeinek előízét adja

ÉRÉNYGYAKORLAT

A családi asztalnál és Jézus asztalánál (az oltárnál) is figyelek arra, hogy jelen legyek és aktív részese legyek az asztalközösségnek.

Számodra mi a legnagyobb kincs?

II. SZENTSÉGEK

5. A bűnbánat és a betegek kenete

Mikor fontos, hogy meghatározz egy pontot az időben? Figyelsz a betartására?

Időpont

„A nap ne nyugodjék le haragotok fölött.” (Ef 4,26 b)

Nem jó betegnek lenni. Láz, fájdalom, rossz közérzet, levertség – ezek mind olyan dolgok, amik együtt járnak az egészség elvesztésével. Néha persze örülünk, hogy nem kell iskolába mennünk, vagy megszabadulunk egy-két feladattól. Azonban hamar azt érezzük, hogy jobb lenne újra erősnek lenni, kimenni az utcára, találkozni a barátainkkal. Aki beteg, szeretne meggyógyulni.

A gyógyulás több dolgot is jelenthet. A testünk már nem küld vészjelzéseket, visszatér az erőnk. Olykor azonban előfordul, hogy megmarad a kedvetlenség. **Nem elég a testnek gyógyulnia: a lelkünknek, a kedélyállapotunknak is új erőre kell kapnia.** A léleknek természetesen másfajta „gyógyszerei” vannak, mint a testnek. Nincs tableta vagy kapszula, amitől hirtelen jól éreznénk magunkat a bőrünkben. Olyan valamire van szükségünk, ami belülről tölt fel bennünket.

Biztos voltál már beteg. Milyen emlékeid vannak erről? Mi volt a legnehezebb a betegség alatt? És minek örültél legjobban a gyógyulás után? Mi segített a gyógyulásban a gyógyszerek mellett?

Adódhat olyan helyzet is, amikor az embernek látszólag egészséges a teste, a lelke azonban mintha beteg lenne. Odakint süt a nap, nem fáj semmi – mégis rosszkedvű, bánatos vagy szomorú vagy... Mi szokta ezt kiváltani?

ÍMA

Mennyei Atya!
Szeretnék újrakezdeni...
Annyi mindent elrontottam,
mégbántottam azokat,
akiket legjobban szeretek.
És ha engem bántanak meg,
a saját igazamat bizonyítva
késlekedem a megbocsátással,
ami mérgezi szívemet, környezetemet.
Add meg nekem
a megbocsátás ajándékát, és add,
hogy tudjak bocsánatot kérni Tőled
és mindenkitől,
akit nem szerettem igazán.
Ámen.

Betegápoló rendek ma Magyarországon

- ▶ Kamilliánus rend
- ▶ Betegápoló Irgalmasrend
- ▶ Assisi Szent Ferenc Betegápoló Nővérei
- ▶ Szent Erzsébetről Nevezett Betegápoló Nővérek
- ▶ A szeretet misszionáriusai

Egészsítsd ki a rend jellemzőit!

A SZERETET MISSZIONÁRIUSAI

ALAPÍTÓ, ALAPÍTÁS HELYE

JELMONDAT

RENDI RUHA

fehér szári három kék csíkkal

A LELKISÉG JELLEMZŐI

Mit tudsz tenni gyerekként, ha valaki idős és beteg, hogy segíts neki?

Nagyon sokszor azt tapasztaljuk, hogy ha lezáratlan ügyeink, eltitkolt bajaink vannak, az belülről betegít meg minket. Elkövettünk valami csibészséget, amit igyekszünk titkolni. Ilyenkor azonban nem nézünk a másik ember szemébe, szorongunk, hogy le fogunk bukni. Mindent megtennénk, hogy túllegyünk az egészen. Ám nem sikerül. Bármily ügyesen füllentünk, csúrrjuk-csavarjuk a szavakat, leplezzük a valóságot, idővel egyre terhesebbé válik.

Ehhez hozzájön még az a kellemetlen érzés, amit lelkiismeret-furdalásnak nevezünk. Lehet, hogy trükkösek voltunk, nem buktunk le; mi mégis érezzük, hogy rossz fát tettünk a tűzre. Senki nem ítél el vagy bánt minket, hiszen senki nem tudja, hogy mi az igazság. Ettől azonban még nem lesz jobb nekünk. Sőt, olykor éppen ettől nehezebb. Olyan jó lenne ilyenkor kibeszélni magunkból mindent! Milyen sokat segítene, ha lenne valaki, akiben megbízhatunk, akiről tudjuk, hogy nem fog ítélkezni fölöttünk. Egy olyan barát, aki elfogad és szeret, akiben annyira megbízhatunk, hogy nem kell félnünk, és feltárhatjuk előtte a valóságot.

Vannak rossz, fájdalmas titkaid? Előfordult már, hogy valamilyen hibádat mindenáron igyekeztél eltitkolni? Milyen érzések voltak ilyenkor benned? És mi az, ami segített végül?

Ahol van bizalom és őszinteség, ott – még ha nehezen is, de – le lehet küzdeni a legnagyobb belső bajokat, betegségeket is. Ha fel merjük vállalni magunkat, azt, amit tettünk, esélyt adunk a másinak arra, hogy megbocsásson, és megmutassa, mennyire szeret.

Az egyház két olyan szentséget is ismer, amiben ez a belső, lelki gyógyulás megvalósul. Az első a **gyónás**. Sokszor rossz élményeink vannak a gyóntatószékekkel kapcsolatban. Nagyon ciki feltárni egy idegen előtt a bajainkat; kimondani azt, amit még a szüleink vagy a barátaink elől is szeretnénk eltitkolni. Néha sajnos tényleg rossz dolgok is történnek: a gyóntató nagyon szigorú, kemény, vagy esetleg mi nem tudunk megnyílni, és akkor még romlik is a helyzet. Nem elég, hogy tovább hordozom azt, amit nem mertem kimondani, de újabb titkolózás kezdődik.

Az ilyen helyzetekben két dolgot fontos megértenünk: az egyik az, hogy **a gyóntató személye igazából csak másodlagos – Istennel szeretnénk kapcsolatba lépni a gyónás során.** Ehhez van szükségünk egy emberi közvetítőre, olyan valakire, aki kézzelfoghatóan közvetíti számunkra az Úr szavát, kegyelmét, áldását. A másik pedig az, hogy még ha elégtételt is kell adnunk a hibáinkért, ez nem jelenti azt, hogy Isten rossz embernek tart minket, vagy kevésbé szeretne. Ő végtelenül irgalmas. Igazából tudja már, hogy mi történt velünk, mit tettünk. Ám vár, hogy ezt mi is felvállaljuk, kimondjuk, és ezáltal elkezdjük rendbe tenni a dolgainkat. Ha

akarjuk, ő tud segíteni. Végtelenül irgalmas és jóságos, nem szidni vagy bántani, hanem szeretni és megbocsátani akar.

Isten nem feledkezik meg azokról sem, akiknek megromlik a testi egészsége. A **betegek kenetének szentségével** megerősíteni és vigasztalni szeretné azokat, akik szenvedéssel, fájdalommal küzdenek. Jézus így buzdította a tanítványait: „Gyógyítsátok meg ott a betegeket, s hirdessétek: Közel van hozzátok az Isten országa!” (Lk 10,9). Az egyházban ebből konkrét gyakorlat lett. Jakab apostol írja: „**Beteg valamelyiktek? Hívassa el az Egyház elöljáróit, és azok imádkozzanak fölötte, s kenjék meg olajjal az Úr nevében.** A hitből fakadó ima megszabadítja a betegeket, és az Úr talpra állítja. Ha pedig bűnöket követett el, bocsánatot nyer” (Jak 5,14–15). Amint látjuk: a szentség kettős segítséget nyújt. Az olajjal történő megkenés, az ahhoz kapcsolódó ima a megerősítést szolgálja. Ezzel együtt azonban nem feledkezünk el a legfontosabbról: a léleknek is gyógyulásra van szüksége. Ezért a betegek kenete együtt jár a bűnbocsánattal. Aki súlyos betegséggel küzd, vagy már elmúlt hatvanéves, és az életkora miatt gyengébb, ebben a szentségben bátorítást és vigaszt talál. Nem kell egyedül éreznie magát, mert tudhatja, hogy Isten a legnehezebb élethelyzetekben is mellette áll.

NEPOMUKI SZENT JÁNOS – a titaktartás szentje

Kiben bízol meg? Hogyan alakul ki a bizalom? Szerinted miért jó megosztani a legjobb barátainkkal a titkainkat is? Titok lehet valaminek a tudása, de a bűneink is, amiket elrejtünk mások elől. Leckénk szentje, Nepomuki Szent János sokak bizalmasa volt, és megőrizte a titkokat.

János – Johannes Welfin – 1350-ben született Pomuk városában, Dél-Csehországban. Szülei szegények voltak. Párizsban és Padovában jogot tanult, majd – meghallva Isten hívását – szemináriumba ment, és pappá szentelték. A prágai érsek maga mellé vette püspöki helynöknek. Jelentős szónok volt, és híres gyóntató. Nagyon sokan keresték fel, hogy feloldozást kapjanak. A királyné is őt választotta gyóntatójául. Összetűzésbe került IV. Vencel cseh királlyal. János atya a hirtelen haragú királyt többször intette, figyelmeztette, hogy jó király legyen; más források szerint valamilyen egyházi jogi vitában volt közöttük nézeteltérés. A hagyomány azonban úgy tartja, hogy a gyónási titok volt az oka: az, hogy János nem volt hajlandó elárulni a királynak, hogy mit gyónt a királyné. Vitatott tehát, hogy miért kellett vértanúságot szenvednie Nepomuki Szent Jánosnak. Biztos azonban, hogy őrizte és bátran védelmezte a gyónási titkot. Vencel, miután hiába próbálta megtörni a papot,

Voltál már gyónni? Milyen emlékeid vannak róla? Számodra mi volt a legnehezebb a gyónásban?

Fejezd be a mondatokat!

A lekiismeret

.....

A bűn

.....

A bánat

.....

AKINEK LELKIISMERETE

békében
VAN,
nagy kincset bír.
(Don Bosco)

SZENT

Egy kép rólam:

Védőszentje vagyok:

Ünnepem:

Lakhelyem:

Szimbólumom:

Néhány érdekesség:

.....

Melyik igaz a három állítás közül?
Karikázd be!

Nepomuki Szent János

A. Ebben az országban született:

1. Csehország 2. Szlovákia X. Ausztria

B. Ekkor élt:

1. 13. század 2. 14. sz. X. 15. sz.

C. Ebben a városban nem tanult:

1. Párizs 2. Berlin X. Padova

D. Ennek a királynak a felesége választotta gyóntatójával:

1. IV. Vencel 2. IV. Vilmos X. IV. Vince

E. Ebbe a folyóba dobták a testét:

1. Moldva 2. Morva X. Duna

megkínóztatta, majd a Moldva folyóba dobatta. A hagyomány szerint: amikor elmerült a teste, öt fényes csillag emelkedett fel a vízből. Ezért jelzi vértanúsága helyszínén egy tábla az öt csillagot. 1393. május 16-án szenvedett vértanúhalált. Testét a prágai Szent Vid-székesegyházban helyezték örök nyugalomra. Tisztelete Európa-szerte elterjedt. Magyarországon is gyakran látható a hidak mellett Nepomuki János szobra: ujját a szája elé emeli, és pálmagat vagy keresztet és könyvet tart a kezében.

Nepomuki Szent János élete példa számunkra. A bizalom és a toktartás szentje. Megmutatta, hogy a bizalom ajándék, amiért felelősek vagyunk, és vigyáznunk kell rá. Kérheted János atya segítségét, hogy mindig meg tudd őrizni a rád bízott titkokat.

ERÉNYGYAKORLAT

Bocsánatot kérek Istentől (gyónásban) és embertársaimtól, akiket megbántottam; és nem halogatom a megbocsátást!

	BŰNBÁNAT	BETEGEK KENETE
A SZENTSÉG ELNEVEZÉSEI	a bűnbánat, a kiengesztelődés, a bűnbocsánat, a gyónás, a megtérés szentsége	a betegek szentsége (közvetlenül a halál előtt: utolsó kenet)
A SZENTSÉG ELŐKÉPEI	a megtérés és a bűnbánat jelei a Szentírásban	a betegekért ajánlott ima, a gyógyulás kérése Istentől
A SZENTSÉG ALAPÍTÁSA	húsvétvasárnap este Jézus átadta a Szentlelket az apostoloknak a bűnök megbocsátására (Jn 20,22–23)	1. Jézus kiküldi a 72 tanítványt, hogy kenjék meg a betegeket 2. a presbiterek (papok) kihívása, hogy imádkozzanak a betegért és kenjék meg őket (Jak 5,14)
A SZENTSÉG ANYAGA	a megtérő ember cselekedetei	a betegek olajával való megkenés
A SZENTSÉG SZERTARTÁSA	– a megtérő részéről: lelkiismeretvizsgálat, a bűnök megvallása, majd az elégtétel elvégzése – a gyóntató részéről: (útmutatás, tanácsadás), az elégtétel kiszabása, feloldozás	– kézzel történő végzett ima – betegek olajával történő megkenés
A SZENTSÉG KISZOLGÁLTATÓJA	püspök vagy pap	püspök vagy pap
A SZENTSÉG FELVEVŐJE	minden megkeresztelt ember	minden súlyosan beteg vagy 60 év fölötti megkeresztelt ember
A SZENTSÉG FELTÉTELEI	belső bűnbánat, felkészülés, a megtérés szándéka, töredelem	ha lehetőség van rá, személyes gyónást kell végezni; ha nincs, elég a bánat felindítása (adott esetben öntudatlan betegek is ki lehet szolgáltatni)
A SZENTSÉG HATÁSA	– kiengesztelődés Istennel, a bűnök megbocsátása – kiengesztelődés az egyházzal – az elvesztett kegyelem visszanyerése – az erő növekedése a további küzdelmekhez	– kegyelmet, erőt, türelmet és békességet ad a betegség hordozásához – ha a beteg már nem tud gyónni, megbocsátja a bűnöket – olykor testi gyógyulást is kiválthat

II. SZENTSÉGEK

6. Az egyházi rend szentsége

Neked hol
a határ...?

Az ember élete csodálatos ajándék. Mindannyiunknak vannak sajátos képességei, mindenki tehetséges valamiben. Ezt az adományt felhasználhatjuk arra, hogy karriert építsünk; ha ügyesen kamatoztatjuk a talentumainkat, boldog és sikeres életet élhetünk. Persze nem mindig könnyű kitalálni, hogy milyen pálya volna nekünk való. Ehhez önismeretre, odafigyelésre, akár mások tanácsára is szükség van. A legfontosabb, hogy tisztában legyünk saját magunkkal, vágyainkkal, lehetőségeinkkel és korlátainkkal is. A helyes döntés kibontakoztatja az embert; a jó választás segíti abban, hogy teljes életet éljen.

Vannak, akik úgy döntenek, hogy tehetségüket más emberek szolgálatába állítják. Egy ügyes kezű, precíz fiatalból idővel kiváló sebész lehet. Aki jól tud magyarázni, könnyen segít másoknak a tantárgyak megértésében, elmehet tanárnak. Azok, akik jól kommunikálnak, könnyen szóra tudják bírni az embereket, lehetnek újságírók, de akár olyan szakemberek is, akik segítenek másoknak, hogy rendbe tegyék a dolgaikat. A másokért szolgáló hivatásokat segítő foglalkozásoknak is hívjuk.

Vannak olyan fiatalok – vagy akár idősebbek –, akik életük egy adott pillanatában úgy érzik, az Úr azt kéri tőlük, hogy tehetségüket, képességeiket ajándékozzák oda egy egészen sajátos szolgálatra. Arra hívja meg őket, hogy Istenért és az emberekért éljenek. Olyan utat kínál nekik, amelyen járva hasonlóvá lesznek a bibliai apostolokhoz és tanítványokhoz.

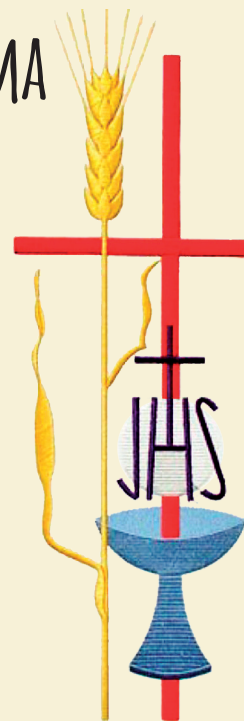
*.....mint élő kövek,
épüljétek lelki házzá.” (1Pét 2.5)*

IMA

Istenem!
Olyan csodálatos,
hogy én is Hozzád
tartozom.
Engem is meghívtál,
és számítasz rám,
hogy az Egyház
építő tagja legyek.

Szentélek Úristen!
Adj érző szívet
és halló fület,
hogy meghalljam
én is hívásodat, és felismerjem,
hogy milyen utat szánsz nekem.
Ámen.

stóla

alba

miseru

reverenda

Biztosan láttál már papot, szerzetest. Miről ismerted fel őket? Mi mutatja azt, hogy Isten és az emberek szolgálatára szentelték az életüket?

Keress meg, hol csúszott hiba a szövegbe!
A Biblia segít, ha elakadsz!

Amikor Jézus a Jordán folyó mellett járt, látott két testvért, Simont, másik néven Tamást és testvérét, Andrászt. Horgászok voltak, s épp hálót vetettek a tengerbe. Megszólította őket: „Gyertek, kövessetek, s én fiatalok halászává teszlek benneteket!” Azon nyomban otthagyták hálójukat és csatlakoztak hozzá. Útját folytatva megpillantott két másik testvért is, Zebedeus fiát, Jakabot és testvérét, Jánost. Épp hálójukat javígtatták a kenuban, apjukkal, Zebedeussal. Őket is hívta. Rögtön otthagyták a bárkát apjukkal egyetemben, és a nyomába szegődtek. (Mt 4,18)

1. helyett
2. helyett
3. helyett
4. helyett
5. helyett

Az egyházban az évszázadok során az odaadott, Istennek szentelt élet több modellje alakult ki. A Biblia is szól arról, amit **papságnak** nevezünk. A hittanban az egyházi rend szentségének hívjuk. A meghívott férfi a teljes életét annak szenteli, hogy Jézus képviselje, Jézus szolgálatát folytassa az emberek között. Vannak olyanok is, akik nem lesznek papok, hanem a legkülönbébb módokon igyekeznek megélni a három evangéliumi tanácsot: a szegénységet, a szüzességet és az engedelmességet. Ők a **szerzetesek**. A szerzetesi élet kialakulásáról és a szerzetesrendekről több leckében is tanultunk már. E hivatást férfiak és nők is választhatják.

Az egyházi rend szentségének három fokozatát ismerjük:

1) püspök

A Bibliában a görög *episzkoposz* szó szerepel, ami felügyelőt jelent. Az apostolok már a legelső közösségekben gondoskodtak olyan bölcs és talpraesett férfiakról, akik alkalmasak voltak a keresztények vezetésére. Erre azért is szükség volt, mert az apostolok állandóan utaztak, missziót végeztek, ritkán töltöttek hosszabb időt egyetlen helyen. A püspökök voltaképpen őket helyettesítették, az ő nevükben jártak el. Arról gondoskodtak, hogy minden rendben menjen az egyházban. A szolgálatot egy sajátos gesztussal, **kézrátétellel** adták át: a kiválasztott feje fölé tették a kezüket, így hívták le rá a Szentlelket. Ez volt a jele annak is, hogy részt adtak nekik az apostoli szolgálatból. Erre emlékeztet az ősi elnevezés, amely szerint a püspökök „**az apostolok utódai**”.

2) pap

Minden közösség becsületes férfiakból álló csoportot jelölt ki a püspökök munkájának segítésére. Ez volt a **presbitérium**, amit így fordíthatnánk le: a vének tanácsa. Nem feltétlenül öregemberekre utal az elnevezés, sokkal inkább tapasztalt, az élet és a hit ügyeiben járatos embereket értünk alatta. E testület tagjai a **presbiterek**. A katolikus szóhasználatban **papnak** nevezzük őket. Ahogy egyre jobban gyarapodott a hívők és a közösségek száma, a püspök már nem tudott mindenhol személyesen jelen lenni, ezért egy-egy presbitert bízott meg azzal, hogy az ő nevében gondoskodjanak egy kisebb közösség lelki életéről. Idővel belőlük lettek a **plébánosok**, a nép körében élő papok. A plébánost egy fiatalabb pap, a **káplán** segítheti munkájában. Vannak olyan papok, akik sajátos feladatokat látnak el: tanítanak, betegekkel foglalkoznak, egyetemeken vagy a hadseregben szolgálják Istent és embertársaikat. Bármilyen is a megbízatásuk, egy dolog közös: Jézus szolgálatát akarják folytatni – Jézus nevében, személyében miséznek, kiszolgáltadják a szentségeket, tanítanak és vezetnek rájuk bízottakat.

3) diakónus

A görög *diakonosz* szó asztalszolgát, segítőt jelent. A feladatok szaporodásával az apostolok azt vették észre, hogy alig marad idejük a prédikálásra, a tanításra. Ezért **úgy döntöttek, hogy megbízható férfiakat választanak ki a közösség szolgálatára, akik sok terhet vettek le az apostolok válláról:** foglalkoztak a szegényekkel, gondot viseltek az özvegyekre és az árvákra, kiosztották az adományokat, intézték a közösség ügyes-bajos dolgait; emellett a szentmisén, a liturgiában is segédkeztek. **Ma kétfajta diakónusi szolgálat létezik az egyházban.** A papságra készülők, mielőtt pappá szentelnek, próbának veti alá az egyház – megvizsgálja, hogy alkalmasak-e a szolgálatra, megfelelően végzik-e a rábízott feladatokat. Olyan, mint a gyakorlati idő vagy az alkalmassági vizsga. A diakónusok másik csoportja nem a papságra készül: ők azt érzik hivatásuknak, hogy egy életen át a segítő szolgálat emberei legyenek.

Ismersz püspököt, papot vagy diakónust? Milyen velük kapcsolatos élményeid, emlékeid vannak? Szerinted miben tudnak példát mutatni egy mai fiatalnak?

Az egyházi rend mindhárom fokozatát szentelés által nyerik el a jelöltek. Ez azt jelenti, hogy ünnepélyes szentmise keretében egy püspök kézzel és imával hívja le rájuk a Szentlelket, hogy megkapják a szolgálatukhoz szükséges kegyelmeket. A szentelés során megkapják hivatásuk jelképeit is: egyedi ruházatukat és azokat az eszközöket, amelyek a legfontosabbak lesznek feladatuk teljesítésében. A **kézzel** emellett folytonosságot fejez ki: az apostolok Jézustól kapták meg a Szentlelket s a küldetés kegyelmét, ezt ők továbbadták az általuk kiválasztott segítőiknek. Jézustól kezdve mind a mai napig töretlen ez a láncolat a katolikus egyházban – gyönyörű kifejezése annak, hogy folytonosság áll fenn Jézus és a ma élő püspökök, papok és diakónusok között.

BOLDOG BRENNER JÁNOS

– a kommunizmus áldozata

Szerinted van különbség a hivatás és a munka között? Mit látsz jónak a papi és a szerzetesi hivatásban? Mi lehet benne nehéz? Lecként példaképe egy olyan fiatal, aki megmutatta, hogy örömet mondani Isten hívására. És ez az öröm sokakat vonz – és taszít is...

Brenner János Szombathelyen született, 1931-ben. Tízéves volt, amikor a család Pécsre költözött. 1950-ben jelentkezett a ciszterci rendbe. Beöltözésekor az Anasztáz nevet vette fel. A kommunizmus

Igaz (I) vagy hamis (H)? Írd be a helyes válaszokat!

- Minden megkeresztelt ember lehet pap.
- Szerzetesek csak fiúk lehetnek.
- Lehet valaki egyszerre szerzetes és pap is.
- A szerzeteseknek nincs gyerekük.
- Vannak olyan szerzetesek, akik egyedül élnek.

Tudod-e?

Szent Péter hányadik utóda Ferenc pápa, Róma püspöke?

Milyen a pápa viselete?

Miért fehér a pápa ruhája?

Mi a kakukktojás? Miért?
mellkereszt pásztorbot
mitra
bal vállról keresztbe tett stóla

BRENNER JÁNOS

CISZTERCIEK

ALAPÍTÁS

Szent Benedek rendjének ága
1098. Cîteaux, Szent Róbert

JELMONDAT

„Lángolj, és világíts!”
(Szent Bernát)

RENDI RUHA, HABITUS

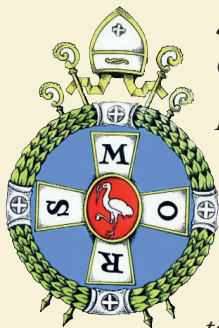
A LELKISÉG JELLEMZŐI

Isten felé forduló élet, Krisztus emberségének tisztelete, Mária-tisztelet, zsolozsmázás

A magyarországi ciszterci címer

Nézz utána a címeren található szimbólumok, valamint a 4 betű (MORS) jelentésének!

Látogass a Zirci Ciszterci Apátság honlapjára!

szerzetesrendek elleni támadása elérte Zircet is, így János csak titokban folytathatta tanulmányait; majd a rendi előljárók úgy látták jónak, hogy világi szemináriumokban helyezték el növendékeiket, így Brenner János a Szombathelyi Egyházmegye kispapjai közé került. Amikor a szemináriumokat is kezdték feloszlatni, átkerült a győri papnevelő intézetbe. Huszonnégy évesen szentelték pappá a szombathelyi székesegyházban. Jelmondatát Pál apostolnak a rómaiakhoz írt leveléből választotta: „Az Istent szeretőknek minden a javukra válik” (Róm 8,28).

Papi szolgálatát Rábakethelyen kezdte. Négy másik település is a plébániához tartozott: Magyarlak, Máriaújfalu, Zsida és Farkasfa. Brenner János örömmel vetette bele magát a lelkipásztorkodásba. Hamar megszerették a mosolygós, mindenki felé nyitott fiatal atyát. Ám a kommunista hatalom nem nézte jó szemmel az egyre több hívőt, s hogy a fiatalokat is vonzza az új pap. El akarták helyezettetni. A püspöke értesítette erről, de ő kijelentette, hogy szívesen marad. A püspök kiállt mellette, így nem helyezték el. Tudta, hogy szenvedés vár rá. Többször próbáltak balesetnek tűnő merényletet elkövetni ellene. Egy alkalommal, amikor este motorral tartott hazafelé, fahasábokat dobáltak elé, de kikerülte őket. 1957-ben, papságának harmadik évében szenvedett vértanúságot. Éjszaka egy fiatal kopogtatott be hozzá, arra kérve, hogy haldokló nagybátyjának szolgáltassa ki a szentségeket. Gyalog indultak át Zsida községbe. Útközben többször megtámadták, de sikerült továbbmenekülnie, egészen az állítólagos beteg házáig, ahol elkapták a merénylők. Több késszúrással, brutális kegyetlenséggel ölték meg. Hű maradt jelmondatához és hivatásához. 2018-ban boldoggá avatták. A boldoggá avatás ünnepélyes kihirdetése annak, hogy az adott személy élete Isten nagyságáról tanúskodik. Abban különbözik a szentté avatástól, hogy az egyház egy adott közösség – például egy egyházmegye – számára engedélyezi a példa értékű életet élő tiszteletét.

Brenner János élete példa számunkra: megmutatta környezetének a papi hivatás örömét. Tanúságot tett arról, hogy a szentségek olyan kincsek, amelyekért érdemes áldozatot hozni. Kérheted az ő segítségét hivatásod megtalálásában.

ERÉNYGYAKORLAT

Imádkozom azért, hogy felismerjem, milyen hivatásban lehet igazán boldog az életem.

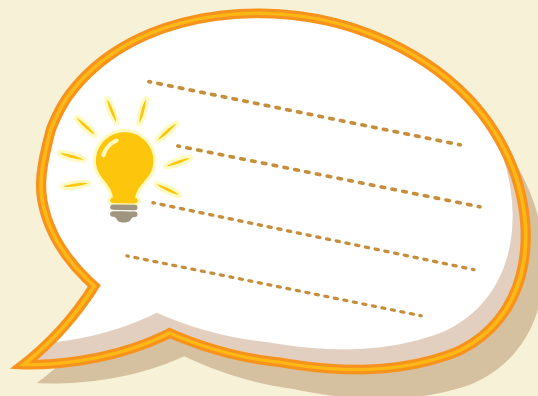

Karikázd be azokat a szavakat, amelyek Boldog Brenner Jánoshoz kapcsolódnak!
Mi a kakukktojás?

Szombathely - boldog - Zirc ferences rend - kommunizmus
lelkipásztor - vértanúság
nyitott személyiség - szentség

NÉZZ UTÁNA!

Mikor van a hivatások vasárnapja?

Nézz utána a színek szimbolikus jelentésének a Magyar Katolikus Lexikon internetes változatában a liturgikus színek szócikkénél!

zöld: piros:
arany: fehér: rózsasz:
lila: fekete:

EGYHÁZI REND

A SZENTSÉG ELNEVEZÉSEI

A SZENTSÉG ELŐKÉPEI

A SZENTSÉG ALAPÍTÁSA

A SZENTSÉG ANYAGA

A SZENTSÉG SZERTARTÁSA

A SZENTSÉG KISZOLGÁLTATÓJA

A SZENTSÉG FELVEVŐJE

A SZENTSÉG FELTÉTELEI

A SZENTSÉG HATÁSA

az egyházi rend, a papság szentsége

az ószövetségi papság, a tanítványok kiválasztása Jézus által

A szentségnek három fokozata van:

– püspök: az apostolok kiválasztása

– pap: a 72 tanítvány kiválasztása, az utolsó vacsora ünneplésének megújítására szóló parancs adása

– diakónus: a közösség „asztalszolgáinak” apostolok általi kiválasztása

a szentelő kézföltétele

a püspök kézrátétellel és imával szenteli fel a jelölteket

püspök

megkeresztelt (megbérált) férfi

– megfelelő képzés és előkészület

– végül az egyház választja ki, hogy kit szentel fel, miután megvizsgálták alkalmosságát

– római katolikus papnál: a cölibátus (nőtlenség) vállalása

– sajátos részesedés a tanítás, a kormányzás és a megszentelés szolgálatában, eltörölhetetlen jegyet (karaktert) ad

– püspöknél: az egyházi rend szentségének teljessége, ami az apostolok utódává teszi a püspököket

– papnál: Krisztushoz teszi hasonlóvá; a pap Krisztus nevében cselekszik, pásztora lesz a rábízottaknak

– diakónusnál: a szolgáló Krisztushoz teszi hasonlóvá, a szeretet szolgálatára képesíti

II. SZENTSÉGEK

7. A házasság szentsége

„Amit tehát Isten egybekötött,
azt ember ne válassza szét.”
(Mt 19,6b)

Miért nem jó
a halogatás?
Te mikor húzod
az időt...?

ÍMA

A hűséget kérem ma tőled,
Szentlélek Isten!
Szeretnék hűséges lenni
szüleimhez,
testvéreimhez,
barátaimhoz,
közösségeimhez,
de leginkább hozzád, Istenem!
Ámen.

Ismeresz olyan embert, aki példakép számodra? Mit tudsz tanulni tőle? Milyen fontos döntések voltak az életében? Milyen áldozatokat kellett hoznia azért, hogy célba érjen?

Vettél-e már részt akadályversenyen? Ha igen, akkor tudod, hogy az egymást követő feladatok során kiderül, mennyi kitartás van a versenyzőben. Csak akkor lehet végigcsinálni, teljesíteni az összes feladatot, ha az ember szilárd akarattal járja végig az útvonalat. Aki nem biztos a dolgában, aki feladja, akinek nincs biztos döntése, hamar kieshet a játékból.

Az életünk során megannyi feladattal, döntési helyzettel találkozunk. Döntéseinket meghozhatjuk öletszerűen, tetszőlegesen is, de akkor nincs garancia arra, hogy végül célba is érünk. Jó, ha egy idő után egyre inkább letisztazzuk magunkban, hogy mit is akarunk, merre szeretnénk menni. Szükség van arra, hogy kitartóvá és bátorrá váljunk, ne ijedjünk meg a kihívásoktól és a nehéz pillanatoktól. Ha olyan idősebb emberekkel beszélgetsz, akik boldog, teljes életet éltek, élnek, biztosan el tudják mondani, mennyit küzdöttek, milyen lemondások árán sikerül elérniük a kitűzött célt.

Az élet egyik legnagyobb és legszebb „akadályversenye” a **szeretet**. Az első pillanatban talán ösztönösen szeretünk meg valakit. Csak azt érezzük, hogy szimpatikus számunkra, jó vele lenni. Idővel azonban el kell mélyülnie a kapcsolatnak. Ha van olyan barátod, akivel már sok éve ismeritek egymást, akkor tudod: nem mindig egyszerű kitartani a másik mellett. Van, hogy mi hibázunk, van

ügy, hogy a másik. Ilyenkor meg kell bocsátani, különben megszakad a kapcsolat. Néha pedig lemondásra is szükség van. Ha a barátom bajba kerül, segítségére kell sietnem, még ha éppen más-hoz lenne is kedvem. Néha közös erővel kell leküzdenünk komoly akadályokat. Aki kitart a másik mellett, megtapasztalja, mily sok öröm származik ebből.

Az emberi szeretet legcsodálatosabb arca a szerelem. Ilyenkor egy lány és egy fiú már nem egyszerűen csak barátok: annyira szeretik egymást, hogy minél közelebb akarnak kerülni egymáshoz, osztozni akarnak egymás mindennapjaiban, egyre több időt szeretnének együtt tölteni. Természetesen a szeretet is ösztönös vonzalomból születik, idővel azonban már ennél többre is szükség lesz. **Dönteni kell a másik mellett.** El kell fogadni a hibáit is, amelyek talán nem annyira vonzóak. Hűségesnek kell lenni hozzá akkor is, ha messze van, valamilyen okból nem ér rá, ha esetleg gondokkal küzd. A szerelem az idő előrehaladtával egyre jobban elmélyül. Olyan, mint egy szövetségkötés: elköteleződünk a másik mellett, befogadjuk őt az életünkbe, és már nem szeretnénk nélküle élni.

Amikor a szerelem leküzdötte az első akadályokat, és pusztá érzelemből döntéssé vált, elérkezettnek érezhetjük az időt arra, hogy örökre összekössük az életünket. Ez a pillanat a **lánycérés**, az **eljegyzés**. Ilyenkor azt fejezzük ki, hogy készen állunk a házasságra. Még sok elintézni való van, még elő kell készíteni dolgokat, de a döntést már meghoztuk: ő az, akivel szeretném leélni az életemet.

Kérdezd meg a szüleidet, nagyszüleidet, emlékeznek-e még arra, hogy milyen volt az első találkozás. Hol randevúztak először? Mi volt az, amit különösen is megszerettek a másikban? Ha mód van rá, kérd meg őket, hogy mesélik el a lánycérés, az eljegyzésük történetét!

A házasság szentsége akkor születik meg, amikor a vőlegény és a menyasszony az egyház szolgálja előtt, hivatalos formában kijelenti, hogy házasárssá fogadják egymást. Ez azt jelenti, hogy ígéretet tesznek: örökre ezzel az emberrel akarnak szeretetkapcsolatban élni. Feltétel nélkül, szabadon és önként szövetséget kötnek a mással. Ezt a kapcsolatot hűséggel meg akarják őrizni, egész életükön át.

A házasságkötéshez kapcsolódó gesztusok és jelképek ezt a felbonthatatlan egységet fejezik ki:

összekulcsolódó kéz

A vőlegény és a menyasszony megfogja egymás jobb kezét. Így mondják ki az igent. Olyan ez, mint egy szerződés-kötés. Ám lényegében mégis több: a szeretet szövetségét kötik meg egymással.

Te
milyen áldozatokat
hoztál a barátodért? Volt-e
olyan helyzet, amikor bocsá-
natot kellett kérned tőle, vagy ő
kért tőled bocsánatot? Átéltél már
olyan eseményeket, amikor ne-
héz volt hűségesnek lenni egy
baráthoz?

Emlékszel olyan újszö-
vetségi esküvőre, amin
Jézus is jelen volt?
Tudod, melyik vá-
rosban volt? És mi-
lyen különleges dol-
got tett ott Jézus?
(Jn 2,1-11)

Olvasd el, mit ír a Szentírás a család jó működéséről: Efezusiaknak írt levél 5,25-33 valamint 6,1!

ÁGOSTON REND

ALAPÍTÁS

1256. IV. Sándor pápa egyesített számos remeteközösséget, és Szent Agoston reguláját adta nekik

JELMONDAT

Egy szívvel és lélekkel
Isten felé

RENDEI RUHA, HABITUS fekete

A LELKISÉG JELLEMZŐI

legmélyebb testvéri közösség megélése,
Isten keresése, bensőséges elmélyültség,
apostoli szolgálat, tudományos munka

NÉZZ UTÁNA!

Mi az ágostonos címer jelentése?

SZENT

Egy kép rólam:

Védőszentje
vagyok:

Ünnepem:

Lakhelyem:

Szimbólumom:

Néhány érdekesség:

stóla

A pap hatalmának jelképével, a vállról lelógó ruhadarabbal, a stó-lával köti át a jegyesek kezét. Azt fejezi ki ez a gesztus, amit maga Jézus mondott: „Amit Isten egybekötött, ember szét ne válassza” (Mt 19,6).

eskü

Magyarországon ősi szokás, hogy az ígéretet, a szövetségkötést külön esküvel is megerősítik, ami ezzel a mondattal kezdődik és ér véget: „Isten engem úgy segítjen”. Az ember tisztában van azzal, hogy gyönge, esendő; olykor a szeretet is meginoghat – ilyenkor Isten kegyelme és áldása ad erőt ahhoz, hogy megőrizzük a hűséget.

kereszt

Az ifjú házasok a keresztre teszik le a házassági esküt. Ez arra emlé-kezteti őket, hogy nincs szeretet, nincs hűség áldozat nélkül. Jézus azzal mutatta meg irántunk való szeretetét, hogy a kereszten fel-áldozta magát értünk. A házastársak is nap mint nap feláldozzák magukat a másikért – ez a szeretet legnagyobb jele.

gyűrű

A karikagyűrű a végtelenséget jelképezi. Egy körnek nincsen sar-kai, nincs benne él. A gyűrű nem törik, nem szakad meg – az el nem múló hűség és szeretet jelképe.

Emellett van még sok egyéb, népies szokás és jelkép, ami a házasságkötéshez kapcsolódik. A fehér ruha s a fátyol az érintetlenséget, a tisztaságot jelenti; a csokor virágai a szépséget, a szeretet gyönyör-űségét is szimbolizálják.

SZENT RITA

- a lehetetlen dolgok szentje

Mi az, amit nem tudsz elviselni? Milyen viselkedés nehéz számodra? Mit teszel, amikor ilyenekkel találkozol? Leckénk szentje, Rita megtapasztalta, hogy milyen együtt élni egy olyan emberrel, akit nem lehet elviselni. Aztán megmutatta, hogy mégis...

Rita 1381 körül született, idős szülei öröme. Egyszerűségben és istenfélelemben nevelték. Szeretett volna apáca lenni, de szegény szülei – nehéz anyagi körülményeik miatt – feleségül ígérték egy jómódú ifjúnak. A fiatal férfi iszákos, erőszakos és verekedős volt. Rita nagy türelemmel viselte férje bántásait. Házasságukból két fiuk született. Türelmének és imájának meg lett a gyümölcse: férje megtért. A férfi cimborái azonban ezt nem nézték jó szemmel, és megölték. A két fiú szívében felgyulladt a bosszú tüze. Rita a

megbékélésükért imádkozott. Haláluk előtt – mert fiatalon haltak meg – megbékéltek. Rita a gyász fájdalmait Isten elé vitte, és úgy tűnt, beteljesedhet régi, gyermekkori álma, hogy szerzetes lehessen. Cascia település kolostorába jelentkezett, de háromszor is elutasították. Ekkor csoda történt: Keresztelő János, Szent Ágoston és még egy szent jelent meg neki, és bekísérték a kolostorba. A megmagyarázhatatlan módon odakerült Ritát felvették az Ágoston-rendi közösségbe. Szeretett Jézus szenvedéséről, keresztjéről elmélkedni. Vágya, hogy osztozhasson Jézus fájdalmában, beteljesedett: Krisztus töviskoronájának egy tövise a homlokába fúródott. Mivel sebe rossz szagot árasztott, elzárták a többi szerzetesnővértől. Egy Rómába tartó zarándoklat idejére megadta neki az Isten, hogy eltűnt a seb és a szag is.

1447-ben halt meg. Sebéből illat áradt, és halálakor megkondult a harang. Rita testét nem temették el, az Úr csodálatos módon megóvta a romlástól; még egy tűzvész is sértetlenül vészelt át. A reménytelennek tűnő ügyek védőszentje.

Szent Rita élete példa számunkra: megmutatta, hogy a türelmes szeretet és a szelíd jóság hogyan ad lehetőséget az alakulásra. Jó természete képes volt átalakítani a rosszat. A hagyomány szerint Szent Rita az egészen kilátástalannak tűnő esetekben is képes segíteni, ezért a lehetetlenségek szentjének tartják.

Megkapod Rita nevének jelentését, ha helyes sorrendbe teszed a betűket!

z y i a g g g y n ö

a házasság szentsége

Isten kezdeti terve az emberrel (Ádámmal és Évával), az ószövetségi házasság, Isten és a választott nép szövetsége

Jézus szavai: „Amit Isten egybekötött, ember szét ne válással!” (Mt 19,6)

a házasulandók konszenzusa (egyetértése)

a megkeresztelteknek az előírt forma szerint, az egyház tanújának jelenlétében (püspök, pap, diakónus) kell kinyilvánítaniuk házassági beleegyezésüket

a vőlegény és a menyasszony

megkeresztelt (és jó, ha megbérmált) ember

- kellő felkészülés (oktatás és lelki készület, gyónás)
- a házasság tulajdonságainak, céljainak tudatos és szabad elfogadása
- az egyház által előírt forma megtartása

- örök és kizárólagos kötelék a férfi és a nő között (egység és felbonthatatlanság)
- kegyelem a házassághoz, a családalapításhoz

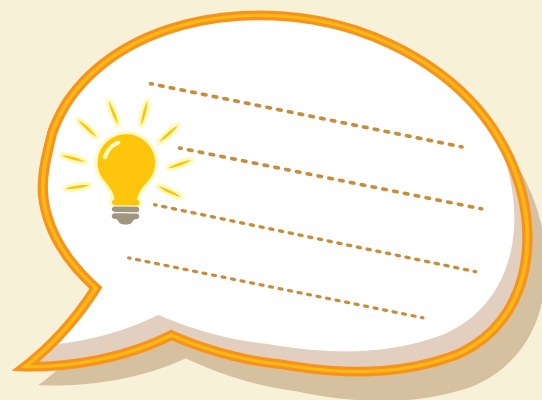
Fejtsd meg az anagrammát, és megkapod Szent Rita jelképét, amivel ábrázolják!

SZÓRA ▶

ERÉNYGYAKORLAT

A szeretet minden akadályt képes legyőzni. Törekedj a héten arra, hogy ezt ki is mutasd!

HÁZASSÁG

A SZENTSÉG ELNEVEZÉSEI

A SZENTSÉG ELŐKÉPEI

A SZENTSÉG ALAPÍTÁSA

A SZENTSÉG ANYAGA

A SZENTSÉG SZERTARTÁSA

A SZENTSÉG KISZOLGÁLTATÓJA

A SZENTSÉG FELVEVŐJE

A SZENTSÉG FELTÉTELEI

A SZENTSÉG HATÁSA

II. SZENTSÉGEK

8. Áldások és szentelmények

„Igen, az Úr kiárasztja áldását, és földünk meghozza termését.”

(Zsolt 85.13)

IMA

Uram!

Annyi mindent tanultam ebben a tanévben is Rólad. Meghallottam hangodat, és már nem akarom halogatni a szeretetet, amit a szentek példáin át láthattam.

Már nem mondom: „majd holnap”. Add, hogy legyen erőm már ma egy újabb lépést tenni Feléd és embertársaim felé! Ámen.

Jézus mondja:

Én
VELETEK LESZEK

minden nap

a világ végezetéig.

Mt 28.20 b

Mit szüneteltetsz ilyenkor?
S mi az, amit nem?

Jézus azért alapította a szentségeket, hogy életünk során minden helyzetben közel tudjon lenni hozzánk. A születéstől a halálig mindig érezhetjük Isten segítségét, kegyelmét és áldását. Azt is mondhatnánk, hogy a szentségek azok a nagy tartóoszlopok, amelyek életünk háza nyugszik.

Vannak azonban az életnek olyan pillanatai, eseményei, amelyekhez nem kapcsolódik külön szentség. **Az egyház azonban mindig azt szerette volna, hogy szüntelenül megtapasztalhassuk Isten jóságát a mindennapjainkban**, ezért újabb és újabb formákat talált ki Isten kegyelmének kieszközlésére – ezeket nevezzük **szentelményeknek**. Ahogy az elnevezés is mutatja, nagyon hasonlítanak a szentségekre. Itt is van látható jel és láthatatlan kegyelem, és van egyházi szertartás. A lényegi különbség az, hogy míg a szentségeket Jézus rendelte, a szentelményeket az egyház találta ki és szabályozta. „A szentelmények imádságból, a keresztség jeléből vagy más jelekből állnak. Jelentős helyet foglalnak el köztük az áldások, melyekkel dicsérjük Istent és imádkozunk ajándékaiért, az emberek megszenteléséért, és bizonyos dolgokat Isten tiszteletére szentelünk” (Kompendium 351).

A hívők mindig nagy örömmel fogadták a szentelményeket. Hozzájuk kapcsolódóan idővel **népi hagyományok** is kialakultak. Ezek a szokások sokszor akkor is tovább élnek, amikor az emberek már rég elfelejtették, hogy mi az eredetük.

Melyek a legismertebb szentelmények?

szenteltvíz

A víz a kezdetektől fogva szimbolikus jelentéssel bírt a Szentírásban. **Minden élet forrása, a tisztulás eszköze.** Isten rengeteg ajándékot adott át a víz jelében az embereknek. Az egyház ezért ma is megáldja a vizet, hogy a kegyelem eszköze legyen a hívők életében. Amikor a templomajtóban belemártjuk az ujjunkat a szenteltvíz-tartóba, **kereszttségünkre emlékezünk.** Ha a pap szeretne megáldani egy személyt vagy egy tárgyat, szenteltvízzel hinti meg. De ez a víz elvihető az otthonainkba is. Lakásunk ajtajára is felszerelhetünk szenteltvíztartót, s a családon belül mi is széthinthetjük a szenteltvizet. Azt kérjük ezzel Istentől, hogy erősítse meg hitünket, segítsen minket a mindennapjainkban, adja nekünk áldását.

megszentelt tárgyak

A vallásunk gyakorlásához kapcsolódó tárgyakat meg szoktuk áldani: ilyen a rózsafüzér, a gyertya, a szentkép, a kereszt s még sok minden más. Emellett megáldathatjuk a mindennapos használati tárgyainkat is: járműveinket, munkaeszközeinket – igazából mindent. Így **amikor ezek a dolgokat használjuk, mindig közel érezhetjük magunkat Istenhez.** Eközben azt is kérjük tőle, hogy amit teszünk, legyen az ő oltalma alatt. Szeretnénk, hogy az ő segítségével soha ne hagyjon el bennünket.

házszentelés

Vízkereszt ünnepén mindig új vizet áld meg az egyház. Ezzel emlékezik Jézusnak a Jordán folyóban való megkeresztelkedésére. Szokássá vált, hogy ezt az új szenteltvizet elviszik a hívők otthonába is, és ezzel áldják meg a lakásokat, házakat. Ezáltal **oltalmat, békét, szeretet és egyetértést kérnek a család tagjai számára.** Házzenteléskor ősi hagyomány szerint a következőt írják fel az ajtófélfára: **20 + C + M + B + 19.** A szöveg eleje és vége azt az esztendő jelzi, amelyben megáldották a házat. A középső három betű egy latin szöveg rövidítése: „Christus mansionem benedicat”, „Krisztus áldja meg e hajlékot”. A kis keresztetek pedig arra emlékeztetnek, hogy Jézus a kereszttel váltott meg bennünket.

ételszentelés

Igazából minden egyes étkezés előtti ima hálaadás és kérés: megköszönjük, hogy van mit ennünk, és azt kérjük, hogy az étel által táplált életünk Isten oltalma alatt álljon. Ünnepi alkalmakkor az adott naphoz kapcsolódó jelképes ételeket is megáldatjuk: húsvétkor a sonkát, a kalácsot és a tojást visszük el a templomba, a kora reggeli misére. Ezek az ősi szimbólumok az életről, a termékenységről

NÉZZ UTÁNA!

Mire hívják fel a figyelmünket az út szélére állított keresztetek?

Melyikre vonatkozik: a keresztvízre vagy a szenteltvízre? Vigyázz, valamelyik mindkettőre igaz, valamelyik egyikre sem!

K.V. SZ.V.

- Só is lehet benne.
- Keresztelőkút
- Alapanyaga: víz.
- Bármire hinthetjük.
- Megisszuk.
- Templomszentelésnél ezt használják.
- A kereszttség anyaga.
- A templomba lépve hintjük magunkra.
- Ünnepeles formában nagyszombaton és vízkeresztkor szentelik.

Mit ígért Isten Ábrahámnak, ha hallgat Isten szavára?

Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepe

Az egyház ilyenkor gyertyát szentel.

Mit ünneplünk ekkor? Urunk

Melyik napon?

Megtudod, ha kigombolyítod a fonalat!

Egészítsd ki! Ezekre van szükségem, hogy elérjem az ... :

JÉ^{zus} letkedv
L
E
áldozat T^{készség} ettrekészség
C
É
L
O
figyeleⁱ M^a eggyőződés

Tudod-e?

Hogyan lehet ma temetkezni Magyarországon? Van-e olyan mód, amivel nem értesz egyet? Miért?

szólnak. De meg szoktuk áldatni az új kenyeret, a gyümölcsöket, a fűszereket, a gyógynövényeket is, Szent János napján, december 27-én pedig az újbort. Ezzel **áldást kérünk nemcsak az ételre, italra, de mindenkire, aki abból eszik vagy iszik.**

balázsáldás

Az egyház február 3-án emlékezik Szent Balázs püspökre, aki egy alkalommal megmentett valakit, akinek torkán akadt a szálfka. Ezt felidézve egy kétágú gyertyát gyújtunk meg: az áldást kérő a gyertya két szára közé hajtja a fejét, s így kap áldást; a pap Isten segítségét kéri, hogy őrizze meg a torokbajtól és minden más bajtól.

hamvazkodás

Virágvasárnap a barkaágak a Jeruzsálembé bevonuló Jézus dicsőségét hirdetik. Ezeket az ágakat megőrzik, s majd' egy évvel később elégetik. Az így keletkező tiszta hamuval nagyböjt kezdetén, hamvazószerdán megjelölik a hívők fejét, homlokát. Ősi jellep ez: a **hamuval való meghintés a bűnbánatot, az alázatot fejezi ki** – és még valamit: hamvazkodás közben a pap ezt mondja: „**Emlékezz, ember, hogy por vagy és porrá leszel!**” Ahogy a viruló, friss ág ideje lejár, és elporlad, úgy az ember is befejezi földi életét, s visszatér a földbe. Ezért arra kell törekednie, hogy értékesen, hasznosan, Isten útmutatásai szerint élje életét.

temetés

Nagyon fájdalmas és nehéz, amikor elveszítünk valakit, akit szeretünk. De keresztényként tudjuk, hogy van élet a halál után. Sőt, mi nemcsak azt hisszük, hogy **a lélek nem hal meg**, hanem azt is várjuk, hogy **a test egyszer majd feltámad**. Ezért a temetés során nagy bizalommal imádkozunk az elhunytért, és megáldjuk a testét. A Teremtő gondjára bízunk, s közben magunkban is megerősítjük a reményt, hogy Isten országában találkozni fogunk.

Ezek mellett **számos más szentelmény, áldás létezik az egyházban**. Ha belegondolunk, az ima elején végzett keresztvetés is áldás: Isten szeretetének legnagyobb jelére, a keresztre emlékezünk, eközben megerősítjük a Szentháromságba vetett hitünket.

Áldást nem csak a papok adhatnak. Vannak olyan áldások, amelyeket a szülők adhatnak a gyermekeikre vagy a házastársak egymásra. Régen szokás volt, hogy az édesanya keresztet rajzolt az otthonról elinduló gyerekek homlokára. Máshol a már ágyban fekvő gyermekeket elalvás előtt szenteltvízzel hintette meg az édesanyjuk – azt fejezve ki ezzel, hogy Istenre bízzák őket, hiszen egy anya végtelenül szereti gyermekeit, de tudja azt is, hogy nem képes szünet nélkül vigyázni rájuk. Rengeteg rossz dolog érheti őket,

amíg nincsenek a közelében, ezért Istentől kér segítséget: ő kísé-
rje gyermekei minden lépését, vigyázzon rájuk, és oltalmazza meg
őket minden rossztól.

SZENT BALÁZS – a segítő szent

Egy rajzfilm arról szól, hogy a sárkányokat nemcsak vadászni lehet,
hanem szelídíteni is. Neked milyen „sárkányaid” vannak az életed-
ben? Vadászod vagy szelídíted őket? Leckénk szentje, Balázs püspök
paradicsomi állapotban élt: a vadállatok is engedelmessé váltak neki...

Szent Balázs életéről nem sokat tudunk, mégis elterjedt tisztelete.
Örmény születésű volt. Példamutató életét látva Szebaszté népe
püspökévé választotta. Megválasztása után visszavonult egy bar-
langba, onnan vezette a híveket, akik felkeresték tanácsokért, tes-
ti-lelki gyógyulást kérve. Úgy élt a vadonban, mintha az édenkert
lenne: legendák szerint vadállatok őrizték és szolgáltak neki. A
negyedik század elején, Diocletianus (vagy Licinius) császár ide-
jében keresztényüldözés tört ki, Balázs püspököt is elfogták. Új
„barlangja” a börtön lett, ahol továbbra is sokan felkeresték, ahol
ugyanúgy imádkozott, mint remeteségében. Végül halálra ítélték,
és lefejezték. Tisztelete csak később terjedt el. A hagyomány sze-
rint megmentett egy fiút a fulladástól, akinek szálla akadt a tor-
kán. A szent nevéhez kapcsolódó szentelmény, a balázsáldás a 16.
században került be a szertartáskönyvbe. A gyertya egy másik le-
genda alapján lett része e szentelménynek: egy farkas elrabolta egy
asszony malacát. Balázs – minthogy a vadállatok engedelmessé
váltak neki – közbenjárt az asszonyért, aki visszakapta a malacot. Az
asszony ezután húst, kenyeret és gyertyát adott ajándékba a püs-
pöknek. Szent Balázs püspök ünnepén a pap kétágú gyertyát tart a
hívó elé, és megáldja, e szavakkal: „Szent Balázs püspök és vértanú
közbenjárására őrizzen meg téged az Isten a torokbajtól és minden
más bajtól. Az Atya, a Fiú és a Szentlélek nevében. Ámen.”

Szent Balázs püspök élete megmutatja számunkra, hogy aki Isten
szeretetét sugározza embertársaira, azt sokan felkeresik. Isten segít-
ségét kérve nemcsak „vadállatainknak” – vad természetünknek –
parancsolhatunk, hanem gyógyulások is történhetnek körülöttünk.

FOGALMAK

„A **szentelmények** imádságból, a kereszt jeléből vagy más jelekből áll-
nak. Jelentős helyet foglalnak el köztük az **áldások**, melyekkel dicsér-
jük Istent és imádkozunk ajándékaiért, az emberek megszenteléséért, és
bizonyos dolgokat Isten tiszteletére szentelünk” (Kompendium 351).

Milyen szentelményekkel, áldásokkal
találkoztál már? Mit gondolsz, a te
életedben kinek, minek lenne a leg-
nagyobb szüksége Isten áldására?

SZENT

Egy kép rólam: Védőszentje
vagyok:

Ünnepem:

Lakhelyem:

Szimbólumom:

Néhány érdekesség:

ERÉNYGYAKORLAT

Tudatosan vetek keresztet, akár imádság
alkalmával, akár templom előtt elhaladva!

